

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิเคราะห์ผล

การศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมการอ่านเพื่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชน เป็นการศึกษานเชิงคุณภาพ ในการทดลองการเพิ่มคุณค่าในตนเองของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง จะได้นำเสนอผลการวิจัยทั้งสิ้น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปและคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง
2. ภูมิหลัง
3. หนังสือที่ใช้ในกิจกรรม
4. กิจกรรมการอ่านเพื่อเพิ่มคุณค่าในตนเอง
5. สรุปผลจากกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน
6. สิ่งแวดล้อมในการวิจัย
7. วิเคราะห์ผล

4.1 ลักษณะทั่วไปและคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนชายอายุระหว่าง 15-18 ปี เป็นผู้ที่มิระยะ เวลาการอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยองไม่น้อยกว่า 2 เดือน จำนวนทั้งสิ้น 12 คน และต้องมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนจากการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุด 13 คะแนนจากคะแนนเต็ม 52 คะแนน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกเยาวชนที่มีคะแนนต่ำสุด 6 คนแรกเป็นกลุ่มทดลอง และในลำดับถัดไปอีก 6 คน จัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุม ดังรายชื่อที่แสดงในตาราง (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองกิจกรรม

ชื่อ – สกุล เยาวชน	อายุ (ปี)	การศึกษา	คะแนน ก่อนการทดลอง
กลุ่มทดลอง			
นายรุต	18	ม.5	13
นายศักดิ์	17	ป.6	19
นายเลช	18	ม.2	19
นายชัย	17	ม.2	19
นายกิตติ	15	ม.2	19
นายเอก	18	ป.6	19
กลุ่มควบคุม			
นายวัฒน์	18	ป.6	20
นายตระกูล	18	ม.3	22
นายทอง	17	ป.6	22
นายสอน	18	ม.4	25
นายรงค์	18	ป.6	25
นายกฤษณ์	18	ม.3	25

จากตารางที่ 4.1 คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าคะแนนระหว่าง 13-25 คะแนน

4.2 ภูมิหลัง

เพื่อความสะดวกในการอ่านและการเข้าใจ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงภูมิหลังของเยาวชน แยกเป็นรายบุคคล (เฉพาะกลุ่มทดลอง) โดยเริ่มจากประวัติส่วนตัว ครอบครัว การศึกษา/อาชีพ และอุปนิสัย ภูมิหลังของเยาวชนกลุ่มทดลองนี้ ส่วนหนึ่งได้มาจากความเห็นของเจ้าพนักงานคุมประพฤติและอีกส่วนหนึ่งมาจากการสังเกตของผู้วิจัยที่ได้มีโอกาสพบปะ สนทนา และทำความคุ้นเคยกับเยาวชนในระหว่างการทำกิจกรรมการอ่าน

4.2.1 นายรุด (นามสมมติ)

เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2529 ที่ตำบลนาขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 2 คน บิดาและมารดาอยู่กันคนละคน โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส บิดาและมารดาประกอบอาชีพรับจ้างงานกรรมกรก่อสร้าง ฐานะครอบครัวค่อนข้างขัดสน ปัจจุบันได้เลิกร้างกันไปตั้งแต่รุดอายุได้ 2 ปี และทั้งคู่ต่างมีคู่ครองใหม่ บิดาจะแวะเวียนมาเยี่ยมบ้างเป็นครั้งคราว ก่อนถูกดำเนินคดีรุดได้อาศัยอยู่กับยาย ซึ่งมีอายุประมาณ 60 ปี ยายมีรายได้จากบุตรหลานที่ส่งมาให้ใช้ ส่วนมารดาได้แต่งงานใหม่ ฐานะครอบครัวใหม่ของมารดาจัดอยู่ระดับพอมีพอใช้ มารดาจะมาเยี่ยมรุดที่บ้านยายเป็นครั้งคราว ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาเลี้ยงกับรุดเป็นไปด้วยดี ในครอบครัวมีปัญหาทะเลาะกันบ้างเล็กน้อย

การศึกษา รุดเรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นคนที่ไม่สนใจการเรียน คิดเพื่อน และชอบหนีเรียนเพื่อเที่ยวเตร่ มีผลการเรียนอ่อน สุดท้ายยายจึงให้ลาออก จากนั้นได้ไปบรรพชาเป็นสามเณร และเรียนหนังสือต่อที่โรงเรียนปริยัติธรรมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียนได้ทะเลาะวิวาทชกต่อยกับสามเณรด้วยกัน ในที่สุดเจ้าอาวาสสั่งให้ออกจากโรงเรียนและให้สึกจากการเป็นสามเณรด้วย เมื่อรุดสึกแล้วได้กลับไปพักอาศัยอยู่กับยายเช่นเดิม แต่ไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ

อุปนิสัย เป็นคนใจร้อน มีน้ำใจต่อเพื่อนฝูง ใจนักเลง คีร์ตัน ชอบเที่ยวเตร่ไปตามบ้านเพื่อน เที่ยวกลางคืนตามงานเทศกาลและสถานบันเทิงต่าง ๆ ชอบเกมส์คอมพิวเตอร์ ชอบร้องเพลงและดนตรี

รสนิยมหนังสือที่ชอบอ่าน คือ เรื่องทำทนาย ผจญภัย นวนิยายที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี เรื่องราวแนวแฟนตาซี รวมถึงนิทานต่าง ๆ ด้วย

เมื่อประมวลจากสิ่งแวดล้อมทั้งหมดของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สภาพครอบครัวที่แตกแยก บิดามารดาเลิกร้างกันตั้งแต่รุดยังเด็กมากและต่างก็มีคู่ครองใหม่ ทำให้รุดต้องอยู่ในความปกครองของยาย ซึ่งอาจจะละเลยในเรื่องการอบรมสั่งสอน ในช่วงอายุของรุดนี้ต้องการต้นแบบหรือผู้นำที่ดี

แต่เมื่อต้องอยู่กลับบ้าน ผู้ที่ไม่รู้วิธีการให้คำปรึกษาที่ถูกต้องกับเด็กวัยรุ่นชาย รุดจึงหันไปให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าครอบครัวหรือผู้ปกครอง เพราะคิดว่าเพื่อนเข้าใจความรู้สึกของตนมากที่สุด อันเป็นเหตุให้รุดมีโอกาสถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย เพราะขาดภูมิคุ้มกันทางครอบครัวมาตั้งแต่เด็กนั่นเอง รุดมีความคิดในกรณีลักทรัพย์และจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็นเวลานานประมาณ 2 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายรุดโดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายรุด

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนน ก่อนการทดลอง
ด้านตนทั่วไป	24	7
ด้านสังคม-เพื่อน	7	2
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	0
ด้าน โรงเรียน-การศึกษา	5	1
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	3
รวม	52	13

4.2.2 นายศักดิ์ (นามสมมติ)

เกิดเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2530 ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 5 คน บิดาและมารดาอยู่กินกันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส มีน้องสาว 3 คนและน้องชายอีก 1 คน บิดาของศักดิ์ประกอบอาชีพรับจ้างขับรถแท็กซี่ ส่วนมารดาประกอบอาชีพรับจ้างเป็นแม่บ้าน ในโรงงาน ฐานะทางครอบครัวขัดสนเนื่องจากมีบุตรมาก และไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่บุตรเท่าที่ควร จากการสอบถามทราบว่า มารดาของศักดิ์เคยต้องข้อมาเมียเสพผิดไว้ในครอบครัว และถูกจำคุกที่เรือนจำกลางหญิงชลบุรี เป็นเวลา 2 ปี

การศึกษา ศักดิ์เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชลบุรี และไม่ได้ศึกษาต่อที่ใด เนื่องจากฐานะทางครอบครัวไม่เอื้ออำนวย ระหว่างศึกษาอยู่ มีผลการเรียนที่ดี และไม่เคยหนีเรียน ภายหลังจากจบการศึกษา ศักดิ์ได้ทำงานในร้านสนุกเกอร์แห่งหนึ่งประมาณ 8 เดือน และได้ลาออก เนื่องจากเหนื่อยและงานหนักเกินไปจนไม่มีเวลาพักผ่อน หลังจากนั้นก็ว่างงานมาโดยตลอด

อุปนิสัย เป็นคนใจเย็น เจียมเจียม ไม่ค่อยพูด ตามคำตอปป้า พูดจาเสียงเบา ขาดความมั่นใจ ในตนเอง เก็บความรู้สึก เป็นคนจิตใจอ่อนไหว จากการสอบถาม สักคี่เคยกรีดข้อมือตนเอง 2 ครั้ง เนื่องจากทะเลาะกับบิดา มารดาและคนรัก เคยคิดฆ่าตัวตายเนื่องจากน้อยใจบิดาที่ไม่สนใจดูแล สักคี่เป็นคนที่ชอบเล่นเกมส่คอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก รวมถึงชอบดนตรีและเสียงเพลงด้วย

รสนิยมหนังสือที่ชอบอ่าน ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัย

เมื่อประมวลจากภูมิหลังทำให้ทราบว่า สภาพครอบครัวของสักคี่ไม่ราบรื่นนัก และมารดา เคยต้องคดี จึงเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ประกอบกับฐานะที่ขัดสน การที่ต้องดิ้นรนประกอบอาชีพเพื่อ หาเลี้ยงบุตรทั้ง 5 คน ทำให้ไม่มีเวลาอบรมดูแลและเข้มงวดกวดขันความประพฤติของบุตรมากนัก ทำให้สักคี่ใช้ชีวิตอย่างอิสระขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และวินัยเป็นวัยคะนอง การขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวโดยเฉพาะบิดาซึ่งสักคี่ต้องการความรักความสนใจมากเป็นพิเศษ แต่ผล ออกมา คือ บิดาไม่มีเวลาให้ ทำให้เคยคิดน้อยใจฆ่าตัวตาย หากแต่คิดได้เพราะความกลัว สุดท้าย จึง หาทางออกโดยไปคบเพื่อน ซึ่งกลุ่มที่คบมีความประพฤติไม่ดีนัก จึงถูกชักจูงไปในทางที่เสียหายได้ ง่าย สักคี่ระทำความคิดในกรณีลักทรัพย์โดยจะต้องอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ นานประมาณ 2 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของสักคี่โดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดง ให้เห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของตัวคน ทั่วไป ด้านสังคม-เพื่อน และทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายสักคี่

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนน ก่อนการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	24	7
ด้านสังคม-เพื่อน	7	2
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	5
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	5	3
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	2
รวม	52	19

อุปนิสัย เป็นคนใจเย็น เงียบเฉย ไม่ค่อยพูด ตามคำบอกกล่าว พูดยาเสียงเบา ขาดความมั่นใจในตนเอง เก็บความรู้สึก เป็นคนจิตใจอ่อนไหว จากการสอบถาม สักคี้เคยกรี๊ดขี้มีมือนตนเอง 2 ครั้ง เนื่องจากทะเลาะกับบิดา มารดาและคนรัก เคยคิดฆ่าตัวตายเนื่องจากน้อยใจบิดาที่ไม่สนใจดูแล สักคี้เป็นคนที่ชอบเล่นเกมส่คอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก รวมถึงชอบดนตรีและเสียงเพลงด้วย

รสนิยมหนังสือที่ชอบอ่าน ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัย

เมื่อประมวลจากภูมิหลังทำให้ทราบว่า สภาพครอบครัวของสักคี้ไม่ราบรื่นนัก และมารดาเคยต้องคดี จึงเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ประกอบกับฐานะที่ขัดสน การที่ต้องดิ้นรนประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงบุตรทั้ง 5 คน ทำให้ไม่มีเวลาอบรมดูแลและเข้มงวดกวดขันความประพฤติของบุตรมากนัก ทำให้สักคี้ใช้ชีวิตอย่างอิสระขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่ และวัยนี้เป็นวัยรุ่น การขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว โดยเฉพาะบิดาซึ่งสักคี้ต้องการความรักความสนใจมากเป็นพิเศษ แต่ผลออกมา คือ บิดาไม่มีเวลาให้ ทำให้เขาคิดน้อยใจฆ่าตัวตาย หากแต่คิดได้เพราะความกลัว สุดท้ายจึงหาทางออกโดยไปคบเพื่อน ซึ่งกลุ่มที่คบมีความประพฤติไม่ดีนัก จึงถูกชักจูงไปในทางที่เสียหายได้ง่าย สักคี้กระทำความผิดในกรณีลักทรัพย์โดยจะต้องอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ นานประมาณ 2 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของสักคี้ โดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของตัวคนทั่วไป ด้านสังคม-เพื่อน และทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายสักคี้

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	24	7
ด้านสังคม-เพื่อน	7	2
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	5
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	5	3
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	2
รวม	52	19

4.2.3 นายเดช (นามสมมติ)

เกิดเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2529 ที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นบุตรคนเดียวของบิดาและมารดา บิดาถึงแก่กรรมตั้งแต่เขายังอยู่ในครรภ์มารดา ปัจจุบันมารดามีสามีใหม่เป็นชาวต่างชาติ สัญชาติสวิส ประกอบอาชีพธุรกิจร้านอาหารที่เมืองพัทยา ฐานะครอบครัวปานกลาง เดชอาศัยอยู่กับคุณยายเป็นส่วนใหญ่ แต่จะไปพักกับมารดาบ้างเป็นครั้งคราว

การศึกษา เรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากหนีเรียนบ่อย ระหว่างเรียนไม่ชอบสอบตกชั้น แต่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน เคยประกอบอาชีพรับจ้างทำงานก่อสร้างและทำงานในร้านคาราโอเกะ แต่ลาออกเนื่องจากเกียจคร้านในการทำงาน

อุปนิสัย เป็นคนดีมีใจ มีบุคลิกเป็นคนสุภาพ รู้จักกาลเทศะ ร่าเริง ช่างพูด ชอบร้องเพลง ชอบอ่านหนังสือ เป็นคนฉลาดและเข้าใจอะไรได้อย่างรวดเร็ว

รสนิยมหนังสือที่ชอบอ่าน คือ นวนิยาย นิยายสาร วรรณกรรมที่เรื่องราวน่าสนใจ แปลกใหม่ และน่าตื่นเต้น รวมถึงนิทานต่าง ๆ ด้วย

เมื่อประมวลจากภูมิหลังจะเห็นได้ว่า เดชนั้นขาดความรักจากบิดามารดาคั้งแต่ต้น แม้มารดาจะดูแลมาตั้งแต่เด็ก การที่ต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงบุตรและมารดา (ยาย) จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอนให้ความเอาใจใส่ดูแลมากนัก ประกอบกับเดชเป็นบุตรเพียงคนเดียวจึงใช้ชีวิตอย่างอิสระและตามใจตนเองเพราะไม่มีภาระอะไรที่ต้องรับผิดชอบในครอบครัว เดชกล่าวว่า เขารักยายมากที่สุด เพราะคุณยายเป็นผู้ปกครองและดูแลเขามาตั้งแต่ยังเด็ก แต่คุณยายนั้นบางครั้งจะไม่เข้าใจความรู้สึกและความต้องการของเขา เวลาที่มีเรื่องที่ต้องการปรึกษาจึงหันไปปรึกษากับเพื่อนซึ่งยังเป็นวัยคะนองและอ่อนประสบการณ์เช่นกัน เพื่อน ๆ ที่เดชคบหาเป็นกลุ่มเพื่อนข้างใหญ่มีสมาชิกประมาณ 30 คน รวมตัวเป็นแก๊งและมีความพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่สนใจการเรียน ออกเที่ยวเตร่ตลอดเวลา จึงเป็นที่ง่ายต่อการชักชวนในการกระทำความผิด ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากขาดผู้นำหรือแบบอย่างที่ดีในชีวิตนั่นเอง เดชกระทำความผิดกรณีลักทรัพย์และจะต้องใช้เวลาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ นานประมาณ 2 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของเดชโดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทางบ้าน พ่อ-แม่ และการศึกษา (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายเดช

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนน ก่อนการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	24	12
ด้านสังคม-เพื่อน	7	4
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	2
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	5	1
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	0
รวม	52	19

4.2.4 นายชัย (นามสมมติ)

เกิดเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2530 ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัว บิดาถึงแก่กรรมตั้งแต่ชัยยังเป็นเด็ก มารดามีครอบครัวใหม่โดยมีบุตรเพิ่มอีก 1 คน บิดาเลี้ยงประกอบอาชีพรับจ้าง ชัยและบิดาเลี้ยงมีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน มารดาประกอบอาชีพรับจ้างทำหน้าที่เป็นเสมียนอยู่ที่โรงแรมแห่งหนึ่งในจังหวัดระยองฐานะทางครอบครัวพอมือพอกิน

การศึกษา เรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการเรียนขณะนั้นต้องปรับปรุง สอบตกในหลายวิชา เนื่องจากเกียจคร้าน

อุปนิสัย เป็นคนใจร้อน ดื้อรั้นและเอาแต่ใจตัวเอง ไม่ชอบให้ใครยุ่งเรื่องส่วนตัวหรือบอกให้ทำอะไร ถ้าจะทำเขาจะตัดสินใจทำด้วยตนเอง เป็นคนฉลาด ขำพูด ชอบแกล้งและหยอกล้อเพื่อน รักในดนตรีและเสียงเพลงมาก

รสนิยมหนังสือที่ชอบอ่าน ชอบเรื่องราวประวัติศาสตร์ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติหรือสารคดีแนวผจญภัยจะชอบมากเป็นพิเศษ

จากภูมิหลังของชัยจะเห็นว่า การที่เป็นบุตรคนแรกของมารดา และมารดากลัวว่าบุตรจะน้อยใจเรื่องที่ดินแต่งงานใหม่ ทำให้มารดาตามใจชัยมาก ไม่คิดว่า ว่ากล่าวหรืออบรมสั่งสอนมากนัก จึงทำให้เป็นคนดื้อรั้นเอาแต่ใจตัวเอง ชัยอยู่ในช่วงวัยคะนองอยากรู้อยากลอง คบเพื่อนที่มีความประพฤติที่ไม่ดี เกียจคร้าน ไม่เอาใจใส่การเรียน ชอบเที่ยวเตร่ ชัยจะรู้สึกสนุกเมื่ออยู่กับเพื่อน เพราะมีสิ่งต่าง ๆ ทำทายและนำตื้นตื้นให้ได้ลอง ครั้นบิดาเลี้ยงดึกเดือนจะไม่พอใจ เนื่องจากคิดเสมอว่าไม่ใช่บิดาของตน ทำให้ประชดประชันด้วยการไปอาศัยอยู่กับเพื่อนซึ่งมีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวไม่ต่างจากตนมากนัก จึงเป็นเรื่องง่ายในการที่จะชักชวนกันไปในทางที่ผิด เนื่องจากการ

ขาดความเข้าใจอันดีและสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างคนในครอบครัวนั่นเอง ชัยกระทำความผิดในกรณีลักทรัพย์และจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ นานประมาณ 2 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ของชัยโดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทางบ้าน พ่อ-แม่ และการศึกษา (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายชัย

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนน
		ก่อนการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	24	12
ด้านสังคม-เพื่อน	7	4
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	2
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	5	1
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	0
รวม	52	19

4.2.5 นายกิตติ (นามสมมติ)

เกิดเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2531 ที่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 3 คน บิดามารดาเลิกร้างกันนานประมาณ 2 ปี กิตติอาศัยอยู่กับมารดา ซึ่งประกอบอาชีพค้าขายอาหารตามสั่ง ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างขัดสนเนื่องจากมารดาต้องหาเลี้ยงบุตรถึง 3 คน สมาชิกในครอบครัวรักใคร่กันดี และมีความอบอุ่น แต่มารดาไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่อบรมสั่งสอนหรือสอดส่องดูแลในเรื่องของพฤติกรรมมากนัก ส่วนบิดาได้มาเยี่ยมบ้างเป็นครั้งคราว

การศึกษา เรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กิตติได้พูดคุยกับผู้วิจัยบ่อยครั้งในเรื่องของการเรียนว่า ตนนั้นมีความแน่นอนในการศึกษาต่อให้จบแต่กลัวว่าทางโรงเรียนจะไม่อนุญาตให้เข้าศึกษาต่อ

อุปนิสัย เป็นคนดีมีใจ เสียสละและพูดไม่เก่ง เป็นคนที่ขาดความมั่นใจในตนเอง เก็บกด ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น มีความรักเพื่อนและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

รสนิยมการอ่านหนังสือ คือ ชอบเรื่องสั้นที่อ่านง่าย ชอบแนวผจญภัยมากเป็นพิเศษ

จากภูมิหลังข้างต้นจะเห็นได้ว่า การที่ขาดบิดาในช่วงระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนี้มีผลกับการตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับตนเองหลายอย่าง แม้จะมีมารดาคอยดูแลอยู่ก็ตาม แต่ความรู้สึกของกิตติที่ผู้วิจัยได้สอบถามนั้นยังต้องการให้บิดามาเยี่ยมและพูดคุยกับตนบ่อยขึ้น เพราะบางเรื่องรู้สึกอายที่จะปรึกษากับมารดา เพราะมารดาไม่ใช่ผู้ชาย อาจจะไม่เข้าใจคนดีพอ โดยเฉพาะเรื่องของคู่รัก ซึ่งกิตติจะให้ความสำคัญมาก แม้ขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ จะเขียนจดหมายหาคู่รักเกือบทุกวัน เนื่องจากเป็นคนที่ไม่ค่อยเก่งไม่สามารถระบายสิ่งที่อยู่ในใจออกมาได้ จึงทำให้เป็นคนที่ยึดติดและหมกมุ่นอยู่กับปัญหานั้น ๆ ตลอดเวลา เหม่อลอยบ่อย และมีความสับสนในการดำเนินชีวิต ไม่มีเป้าหมายใด ๆ ให้กับตนเอง กิตติกระทำความผิดในกรณีวิ่งราวทรัพย์สินและจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็นเวลานานประมาณ 2 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกิตติ แสดงให้เห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องตัวคนทั่วไป (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายกิตติ

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนน ก่อนการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	24	6
ด้านสังคม-เพื่อน	7	3
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	3
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	5	3
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	4
รวม	52	19

4.2.6 นายเอก (นามสมมติ)

เกิดเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2529 ที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 2 คน บิดามารดาอยู่ร่วมกันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส บิดาถึงแก่กรรมเมื่อ 10 ปีก่อน เอกอยู่ในความดูแลของมารดาโดยตลอด ส่วนพี่ชายมีอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานขายและแยกไปพักอยู่ต่างหาก มารดามีสามีใหม่ โดยบิดาเลี้ยงประกอบด้วยพี่ชายปลาตะเกียด ฐานะครอบครัวพอมือพอกิน จากการสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างเอกกับบิดาเลี้ยงไม่ค่อยราบรื่นนัก

การศึกษา ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากคบเพื่อนเที่ยวเตร่และไม่ตั้งใจเรียน หลังจากออกจากโรงเรียนมาประมาณ 5 ปี ได้เคยไปรับจ้างเป็นพนักงานที่บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ทำงานได้ประมาณ 3 เดือน ก็ได้ลาออกเนื่องจากงานหนัก

อุปนิสัย เป็นคนใจร้อน คือร้อน เกียจคร้าน เอาแต่ใจตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ชอบทะเลาะวิวาท ไม่มีวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

รสนิยมในการอ่านหนังสือ ไม่มีรสนิยมแน่นอนเนื่องจากเป็นคนไม่ชอบอ่าน หนังสือที่อ่านส่วนใหญ่จะต้องมีภาพเป็นสิ่งดึงดูดใจและมีความไม่สลับซับซ้อนหรือเนื้อหาหนักจนเกินไป

จากภูมิหลังดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสูญเสียบิดาช่วงอายุที่สำคัญ คือ ประมาณ 8 ขวบนั้น เป็นช่วงที่กำลังต้องการคำแนะนำและกำลังใจเป็นอย่างมาก ทำให้ส่งผลกระทบต่อตัวคนของเอก เนื่องจากเอกได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า เมื่อสมัยเด็ก ๆ บิดามักจะพูดคุย และพาไปเที่ยวอยู่เสมอ เมื่อบิดาเสียชีวิต มารดาต้องทำงานหาเลี้ยงคนกับที่ชายจึงไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกันมากนัก จนกระทั่งมารดาแต่งงานใหม่ บิดาเลี้ยงมักจะดูว่ากล่าวคนอยู่เสมอ ทำให้คนไม่ชอบและไม่พอใจ จึงไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปอาศัยอยู่กับเพื่อนบ่อย ๆ ด้วยเหตุที่มารดาไม่มีเวลาเอาใจใส่อบรมสั่งสอนมากนักและพี่ชายก็ได้แยกไปอยู่ต่างหาก ทำให้เอกหันไปสนใจเพื่อนในวัยเดียวกันมากกว่า ซึ่งเพื่อนกลุ่มที่ลึบนั้นมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ เกียจคร้านในการศึกษา เที่ยวเตร่ เป็นนักเลงและชอบทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น เอกซึ่งอยู่ในวัยคะนองจึงมีพฤติกรรมตามกลุ่มเพื่อน อันเป็นสาเหตุให้หลงไปในทางที่ผิดได้ง่าย เอกกระทำความผิดในกรณีปล้นทรัพย์และจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็นเวลานานประมาณ 5 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของเอกโดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทางบ้าน พ่อ-แม่ และเรื่องของ โรงเรียนและการศึกษา (ตารางที่ 4.7)

การศึกษา ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากคบเพื่อนเที่ยวเตร่และไม่ตั้งใจเรียน หลังจากออกจากโรงเรียนมาประมาณ 5 ปี ได้เคยไปรับจ้างเป็นพนักงานที่บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ทำงานได้ประมาณ 3 เดือน ก็ได้ลาออกเนื่องจากงานหนัก

อุปนิสัย เป็นคนใจร้อน คือร้อน ง่ายๆ ร้อน เอาแต่ใจตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ชอบทะเลาะวิวาท ไม่มีวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

รสนิยมในการอ่านหนังสือ ไม่มีรสนิยมแน่นอนเนื่องจากเป็นคนไม่ชอบอ่าน หนังสือที่อ่านส่วนใหญ่จะต้องมีภาพเป็นสิ่งดึงดูดใจและมีความไม่สลับซับซ้อนหรือเนื้อหาหนักเกินไป

จากภูมิหลังดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสูญเสียบิดาช่วงอายุที่สำคัญ คือ ประมาณ 8 ขวบนั้น เป็นช่วงที่กำลังต้องการคำแนะนำและกำลังใจเป็นอย่างมาก ทำให้ส่งผลกระทบต่อตัวตนของเอก เนื่องจากเอกได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า เมื่อสมัยเด็ก ๆ บิดามักจะพูดคุย และพาไปเที่ยวอยู่เสมอ เมื่อบิดาเสียชีวิต มารดาต้องทำงานหาเลี้ยงตนกับพี่ชายจึงไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกันมากนัก จนกระทั่งมารดาแต่งงานใหม่ บิดาเลี้ยงมักจะดูว่ากล่าวตนอยู่เสมอ ทำให้คนไม่ชอบและไม่พอใจ จึงไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปอาศัยอยู่กับเพื่อนบ่อย ๆ ด้วยเหตุที่มารดาไม่มีเวลาเอาใจใส่อบรมสั่งสอนมากนักและพี่ชายก็ได้แยกไปอยู่ต่างหาก ทำให้เอกหันไปสนใจเพื่อนในวัยเดียวกันมากกว่า ซึ่งเพื่อนกลุ่มที่คบนั้นมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ ง่ายๆ ร้อนในการศึกษา เที่ยวเตร่ เป็นนักเลงและชอบทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น เอกซึ่งอยู่ในวัยคะนองจึงมีพฤติกรรมตามกลุ่มเพื่อน อันเป็นสาเหตุให้หลงไปในทางที่ผิดได้ง่าย เอกกระทำความผิดในกรณีปล้นทรัพย์และจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็นเวลานานประมาณ 5 ปี

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของเอกโดยแยกเป็น 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่ต่ำในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทางบ้าน พ่อ-แม่ และเรื่องของ โรงเรียนและการศึกษา (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายเอก

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนน ก่อนการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	24	15
ด้านสังคม-เพื่อน	7	3
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	8	2
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	5	2
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	8	6
รวม	52	28

จากภูมิหลังของกลุ่มทดลองทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ทุกคนมาจากครอบครัวที่แตกแยกทั้งสิ้น บางคนมีบิดาเลี้ยงฐานะไม่ค่อยดี และมีโอกาสพบกับกลุ่มเพื่อนที่ทำให้หลงผิด ส่วนคะแนนการวัดคุณค่าในตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนด้านทางบ้านพ่อ-แม่ และในด้านโรงเรียน-การศึกษาต่ำคล้ายคลึงกัน

4.3 หนังสือที่ใช้ในกิจกรรม

หนังสือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย หนังสือที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการของสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน ประจำปี พ.ศ. 2542 รวมถึงหนังสือที่ได้รับรางวัลจากมูลนิธิเด็ก หนังสือที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ หนังสือชุดวรรณกรรมในดวงใจนานาชาติของมูลนิธิดำรงชัยธรรมและหนังสือที่ผู้วิจัยได้คัดสรรเพิ่มเติม (ภาคผนวก ข) รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 20 เล่ม รายชื่อหนังสือมีดังนี้

1. นิทานหว่านฝัน เล่มที่ 5 เป็นการรวมนิทานที่บุคคลทั่วไปทั้งเด็กและผู้ใหญ่เขียนเพื่อส่งเข้าประกวด และได้รับรางวัลนิทานมูลนิธิเด็ก ครั้งที่ 5 เพราะมีความเชื่อว่านิทานแนวจินตนาการจะส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความคิดสร้างสรรค์ นิทานเป็นสะพานเชื่อมระหว่างผู้ใหญ่และเด็กได้เป็นอย่างดี ในเล่มที่ 5 นี้ เป็นนิทานที่สอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรม ความกตัญญู ความสนุกสนาน สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งมีภาพประกอบเพื่อให้เรื่องคู่มือชีวิตชีวา

2. นิทานหว่านฝัน เล่ม 6 เป็นการรวมนิทานเหมือนเช่นเล่มที่ 5 แต่ในเล่มที่ 6 นี้ เป็นนิทานที่สอดแทรกเนื้อหาด้านความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้อภัยและความพยายามที่จะไปให้ถึงฝัน ภาษาที่เข้าใจต่อการเข้าใจเพราะส่วนใหญ่ผู้เขียนเป็นเยาวชน มีภาพประกอบเพื่อให้เข้ากับนิทานในแต่ละเรื่อง

3. นิทานหว่านฝัน เล่ม 9 เป็นการรวมนิทานในจินตนาการเหมือนเช่นเล่มที่ 5 และ 6 แต่ในเล่มที่ 9 เป็นนิทานที่สอดแทรกเนื้อหาด้านความไม่ประมาท นิทานแฝงคติธรรมและส่งเสริมสิ่งแวดล้อม เนื้อหาอ่านง่าย มีภาพประกอบเล็กน้อยเพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชน

4. ป่าไผ่ชายทุ่ง คือ หนังสือที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติประจำปี 2536 เป็นเรื่องราวของเยาวชนในวัยเด็ก ผู้มีชีวิตใฝ่ฝันและบริสุทธิ์ทุกคนจะนำความสดใสจากผืนทุ่งมาให้ผู้อ่านได้สัมผัส หนังสือได้สอดแทรกในเรื่องของความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้อภัยและการอดทนต่อความยากลำบาก

5. คนอยู่วัด เป็นการรวมเรื่องสั้น ผู้เขียนพยายามหยิบยกชีวิตของเด็กวัดมาถ่ายทอดให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดและเพื่อมุ่งหวังชีวิตที่ก้าวหน้าในอนาคตตัวละครแต่ละคนมีวิธีการดิ้นรนที่แตกต่างกันไป โดยผู้เขียนไม่ลืมที่จะสอดแทรกมุขตลกไว้ในเนื้อหาด้วย หนังสือเล่มนี้ได้สอนในเรื่องของความประหยัด การต่อสู้ชีวิตในทางที่ถูกต้อง ความขยันหมั่นเพียรและการช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่เหมาะสมโดยไม่ทำให้ตนเองนั้นลำบาก

6. เด็กชายจากดาวอื่น เนื้อหาของหนังสือสะท้อนภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าใน “บ้าน” ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์เด็ก มีเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงปัญหาความรู้สึกรักและความคิดของเด็ก ๆ ผู้ด้อยโอกาสที่ต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเมตตา และ

ความจริงใจจากผู้ใหญ่ หนังสือเล่มนี้จะเป็นแรงกระตุ้นเตือนให้เยาวชนที่ได้อ่านนึกถึงภาพเด็กกำพร้าและเด็กพิการที่มีความน่าสงสาร น่าเห็นใจ อีกทั้งสอนให้รู้ว่ามีใช้มีแต่ตนเองเท่านั้นที่มีปัญหา ในสังคมนี้ยังมีผู้ที่ด้อยโอกาสอีกมาก ซึ่งจะทำให้เยาวชนมีกำลังใจที่จะสู้ต่อไปและกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รายล้อมพวกเขา

7. แม่เล่าให้ฟัง เป็นพระราชประวัติและพระราชจริยวัตรของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ “สมเด็จพระย่า” ของชาวไทย ตั้งแต่ประสูติจนได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระราชชนนี เป็นพระราชประวัติที่ละเอียดและถูกต้องที่สุด เพราะทรงเรียบเรียงเรื่องราวจาก “สมเด็จพระย่า” ที่ทรงเล่าประทาน ทรงใช้คำธรรมดาสามัญ พร้อมด้วยพระบรมฉายาลักษณ์รวม 250 ภาพ ทำให้น่าติดตาม พระนิพนธ์เล่มนี้ได้ทรงเป็นตัวอย่างในเรื่องของการแสวงหาความรู้ เยาวชนจะได้แนวคิดและแนวทางปฏิบัติในชีวิตมากมาย รวมถึงได้รู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 อีกด้วย

8. โลกสีน้ำเงิน เป็นวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับธรรมชาติวิทยาทางทะเล ผู้เขียนอธิบายชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจของสัตว์ทะเลแต่ละชนิด รวมไปถึงพืชภัยที่น่ากลัวทางธรรมชาติ อีกทั้งยังสอดแทรกเรื่องบาปบุญ การเห็นอกเห็นใจและการพึ่งพาอาศัยกันผ่านคำบอกเล่าและความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ซึ่งมีชีวิตที่สนุกสนานในวัยเด็กเช่นเดียวกับลูกชาวประมงคนอื่น ๆ จากหนังสือเล่มนี้เยาวชนจะได้อ่านเรื่องราวความมหัศจรรย์ภายใต้ท้องทะเลจากคำบอกเล่าของผู้ใหญ่ เพื่อให้เยาวชนเกิดภาพและจินตนาการ หนังสือเล่มนี้ยังได้สอดแทรกเรื่องของความแตกต่างทางด้านความคิดของเยาวชนกับความคิดของผู้ใหญ่ว่า มีความแตกต่างกันก็เพราะเยาวชนยังไม่มีประสบการณ์ แต่เมื่อเขาได้สัมผัสกับสิ่งเหล่านั้นด้วยตนเองในอนาคต เขาอาจนึกถึงเรื่องราวที่ผู้ใหญ่เคยสั่งสอนหรือบอกกล่าวไว้และจะเข้าใจมากยิ่งขึ้น

9. เล็กชายชาวเล เป็นเรื่องราวชีวิตของเด็กวัยรุ่นคนหนึ่งในจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย ชีวิตของเขาผูกพันอยู่กับท้องทะเล หนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นถึงมีประเพณี วัฒนธรรมและศาสนาของชาวบ้านมุสลิมว่าแตกต่างจากภาคอื่น ๆ ผู้เขียนได้ถ่ายทอดชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวของชาวเลได้อย่างชัดเจนและสวยงาม แฝงไว้ด้วยคติในการดำเนินชีวิตซึ่งสืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน การดำเนินเรื่องยังแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจของตัวละคร ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ หนังสือเล่มนี้จะเป็นแนวทางในการค้นพบตนเองและเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตต่อไป

10. เรื่องทองแดง พระราชนิพนธ์เรื่องนี้ทรงชี้ให้เห็นคุณค่าด้านความดีผ่าน “ทองแดง” คือ รู่คุณ มีปัญญา พากเพียร มีความจงรักภักดี มีความมีวิริยะและอดทน พระองค์มุ่งสอนในเรื่องการปลูกฝังความดีงามในมนุษย์ พระราชนิพนธ์เรื่องนี้อ่านง่าย สนุก มีภาพประกอบสวยงามน่ารัก นอกจากเยาวชนจะได้ความเพลิดเพลินจากพระราชนิพนธ์เล่มนี้แล้ว ยังจะได้ข้อคิดอย่างมากมาใช้ในการดำรงตนเป็นคนดีของสังคมอีกด้วย

11. 24 ยอดกตัญญู หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมและแปลมาจากต้นฉบับภาษาจีน เนื้อเรื่องจะมีภาพวาดระบายเส้นประกอบ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับคนจีน 24 คน ที่มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เฉพาะอย่างยิ่งคือบิดาและมารดา บอกเล่าผ่านเรื่องราวของตัวละครและแฝงคติธรรมว่า คนที่กตัญญูต่อผู้มีพระคุณนั้นจะมีแต่สิ่งที่ดี ๆ เข้ามาในชีวิตเสมอ

12. น้ำใจกว้างทอง นิทานธรรมนี้ เป็นนิทานประเภทสอนคติธรรม คำเรื่องได้มาจากนิทานชาดกและนิทานเรื่องสัตว์ โดยนิทานเรื่องสัตว์นั้นได้ใช้สัตว์เป็นตัวละครเรื่อง แต่สมมติว่ามีความคิด การกระทำ ตลอดจนพูดได้อย่างมนุษย์ บางทีก็มีคนเกี่ยวข้องกับด้วย แต่คนและสัตว์สามารถพูดได้ต่อกัน ได้เหมือนมนุษย์ธรรมดา ส่วนนิทานชาดก เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่พระพุทธเจ้าประสบพบเห็นเมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นตัวอย่างแห่งกรรม ทุกเรื่องจะมีผู้ทำดีและทำชั่ว และได้รับผลสนองแห่งกรรมที่ได้กระทำไป เนื้อเรื่องสอดแทรกคติสอนใจ ให้รู้แนวทางการละเว้นความชั่ว การกระทำดีและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ตลอดจนการแก้ปัญหาชีวิตหรือปัญหาเฉพาะหน้าและสอนให้รู้จักรักผู้อื่น

13. พ่อของผมเป็นซูเปอร์แมน หนังสือเล่มนี้เป็นวรรณกรรมเยาวชนประเทศฟินแลนด์ จากนักเขียนรางวัล Arvid Lydecken-award เป็นหนังสือที่เยาวชนฟินแลนด์ชอบกันมาก กล่าวถึงเด็กคนหนึ่งที่มีพ่อเป็นซูเปอร์แมน ที่มุ่งจะช่วยให้ผู้คนในโลกมีความสุขโดยถืมหำมึงถึงลูกชายของตนเอง แต่เลวี่ ตัวเอกของเรื่องไม่ได้กลายเป็นเด็กที่มีปัญหา เขายังเป็นลูกกล้าหาญ ใจดี และเป็นวีรบุรุษได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยพลังวิเศษใด ๆ มาช่วย หนังสือเล่มนี้สอดแทรกในเรื่องของความกล้าหาญ ความตั้งใจจริงในการทำสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความดี และภาคภูมิใจกับความดีที่ตนได้ทำนั้น

14. มหัศจรรย์บรรณาธิการี หนังสือเล่มนี้เป็นวรรณกรรมของประเทศแคนาดา และได้รับคัดเลือกให้เป็นหนังสือที่มีคุณค่าเหมาะสำหรับการพิมพ์ในระดับนานาชาติ IBBY Honour List ปี 2000 (International Board on Books for Young People) เป็นเรื่องราวของชาร์ลอตต์ หญิงชราทำทางแปลก ที่เข้ามาสมัครเป็นบรรณาธิการีคนใหม่ของเมืองแซงต์-อนาโตล ซึ่งมีห้องสมุดเล็กจิ๋วอย่างกับตู้เก็บไม้กวาด แถมมีแต่หนังสือเปื้อน ๆ เลอะทั้งฝุ่นและอีหนู แต่ด้วยความพยายามมุ่งมั่น ชาร์ลอตต์ทำให้เด็ก ๆ รู้สึกกระตือรือร้นที่จะอ่าน เพราะทุกคนรู้ว่าเรื่องมหัศจรรย์พันลึกกำลังจะเกิดขึ้น มนต์วิเศษนั้นแรงกล้ามาก เพราะแม้แต่ตัวคุณครูบรรณาธิการีเองยังเสลใจหายเข้าไปในโลกรของหนังสือ เรื่องนี้สอดแทรกในเรื่องของการหาความสุขให้กับตนเองโดยการอ่านหนังสือที่เราชอบ ซึ่งเราจะค้นพบความมหัศจรรย์มากมายในนั้น และยังได้สอนให้เรา รู้จักรักษาหนังสืออันเป็นสมบัติล้ำค่าทั้งของเราเองและของส่วนรวม

15. ตะลุยแดนหิมพานต์ เป็นเรื่องราวของสองพี่น้องชาวโลกผู้ชุกชุน บังเอิญพบพานกับเพื่อนต่างเผ่าพันธุ์ ผู้พลัดหลงจากดินแดนต่างมิติเข้ามาในโลกมนุษย์เพื่อตามหามารดา หนูน้อย

ทั้งสองจึงได้ร่วมผจญภัยเคียงบ่าเคียงไหล่กับกินนรและกิเลน บินไปในป่าหิมพานต์อันสุดแสนมหัศจรรย์ ผ่าฟันข้ามมหานทีอันกว้างใหญ่ไพศาลและความน่ากลัวจากการล่าสัตว์ของนายพรานใจร้ายที่หวังจะทำร้ายสิ่งมีชีวิตอื่นรวมถึงผืนป่าเพียงเพื่อสนองความโลภของตนเอง เรื่องนี้เป็นแนวแฟนตาซีผจญภัยและได้สอดแทรกข้อคิดในเรื่องของความรักระหว่างพี่น้อง ความเสียสละเพื่อผู้อื่น และให้ความหมายของคำว่า "เพื่อนแท้" ได้เป็นอย่างดี

16. เมราเคีย หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องราวของ "เมราเคีย" ดินแดนในจินตนาการ เป็นดินแดนที่สวยงามมากด้วยธรรมชาติ ป่าไม้ และที่สำคัญมนุษย์ในดินแดนนี้สามารถแปลงร่างเป็นสัตว์ได้ ธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตในดินแดนแห่งนี้ต่างก็ดำรงอยู่อย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้เป็นดินแดนที่หลายคนจับจ้องและต้องการ ส่วน "นิลพัทธ์" เป็นดินแดนที่ดูเหมือนจะมีตัวตนอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง มีทั้งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและทันสมัย โดยล้างผลาญทรัพยากรแห่งเมืองของคนไปจนหมดสิ้น จนต้องหาจากแหล่งอื่นมาชดเชย ชาวเมืองเมราเคียจึงต้องลุกขึ้นมาปกป้องดินแดนของตนเอง หนังสือเรื่องนี้ได้สอดแทรกเนื้อหาของความรักแผ่นดินถิ่นเกิด ห่วงเห่นทรัพยากรธรรมชาติของแผ่นดิน รู้จักใช้ประโยชน์ขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักรักษาด้วย

17. ความภูมิใจของลอย เป็นเรื่องราวของ ค.ช. ลอย ที่หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็ไม่ได้ศึกษาต่อ ด้วยฐานะทางบ้านยากจนจึงต้องช่วยพ่อแม่เลี้ยงเป็ดในหมู่บ้าน ลอยมีเพื่อนสนิทรุ่นราวคราวเดียวกันชื่ออุดม ซึ่งผู้เขียนสร้างให้ลอยและอุดมเป็นตัวแทนของเด็กชนบททั่วไปที่มีความสนุกสนานกับชีวิตและต้องทำงานช่วยเหลือพ่อแม่ ให้ข้อคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและคตินิยมในการดำเนินชีวิตของเด็กชายคนหนึ่งซึ่งมีชีวิตอยู่กับธรรมชาติในชนบท สอนให้เป็นคนที่เลือกเพื่อพ่อแม่และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น รู้จักช่วยเหลือกันและกันเมื่อตกทุกข์ได้ยาก รวมถึงให้แง่คิดเรื่องความรักเพื่อนและความกล้าหาญด้วย

18. บทเรียนชีวิต เป็นหนังสือที่รวบรวมงานเขียนของผู้ประพันธ์ ซึ่งได้ถ่ายทอดประสบการณ์และเหตุการณ์ในชีวิตจริงอันมีคุณค่า เป็นข้อคิดที่เสนอแนวทางแก่เยาวชนในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และนำไปสู่ชีวิตที่ดีงามต่อไป หนังสือเล่มนี้แฝงข้อคิดเตือนใจให้เยาวชนได้ตระหนักว่า บางครั้งเราอาจเดินทางผิดพลาด อาจประสบอันตรายจากขวากหนาม ทั้งจากความประมาทหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หนังสือเล่มนี้จะชี้แนะเยาวชนให้สามารถเอาชนะอุปสรรคห่างพันบาทผลของชีวิตและนำไปสู่หนทางที่ดี ซึ่งได้แนะแนวทางด้านการเรียน การคบเพื่อน การปฏิบัติงาน คุณธรรม จริยธรรม และคตินิยมต่าง ๆ ที่ได้มาจากวรรณคดี ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ รวมถึงสุภาษิตด้วย

19. พ่อสอนลูก เนื้อเรื่องเป็นจดหมายรวม 20 ฉบับ ที่พ่อเขียนถึงลูกชาย-หญิง สองคนตลอดเวลาที่อยู่ป็นิ่ง ประเทศมาเลเซีย แสดงถึงความรักที่พ่อมีต่อลูก ข้อความในจดหมายนั้นได้อบรมสั่งสอนบุตรธิดาในด้านความประพฤติ มารยาทและคุณธรรม เช่น การคบเพื่อน การมีวาจา

ศุภาพ อ่อนโยน ความกตัญญูรู้คุณและความซื่อสัตย์สุจริต การรู้จักใช้เงินและการไม่เสื่องาน เป็นต้น ซึ่งทุกอย่างในหนังสือเล่มนี้ ได้อธิบายพร้อมยกตัวอย่างให้เยาวชนได้เข้าใจและได้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

20. ที่สุดของหัวใจ เป็นหนังสือที่รวม 40 เรื่องราวแสนน่ารัก ที่สุดของความผูกพันในหัวใจของคนไทยกับในหลวง ของผู้ที่ได้มีโอกาสสัมผัสใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ได้พบเห็นพระราชกรณียกิจ ได้สัมผัสพระอัจฉริยภาพ ได้แอบยิ้มกับพระราชอารมณ์ขัน จนกลายเป็นความสุข ความทรงจำครั้งยิ่งใหญ่ครั้งหนึ่งในชีวิต เมื่อเยาวชนได้อ่านหนังสือเล่มนี้ จะได้ทราบว่าทำไมคนไทยถึงรักในหลวงได้มากมายถึงเพียงนี้ และได้ทราบอีกว่าในหลวงพระองค์นี้ ทรงรักประชาชนยิ่งกว่าพระองค์เอง ฉะนั้น เยาวชนและประชาชนทุกคนควรต้องทำตัวเป็นคนดีของประเทศชาติเพื่อตอบแทนพระคุณของพระองค์

4.4 กิจกรรมการอ่านเพื่อเพิ่มคุณค่าในตนเอง

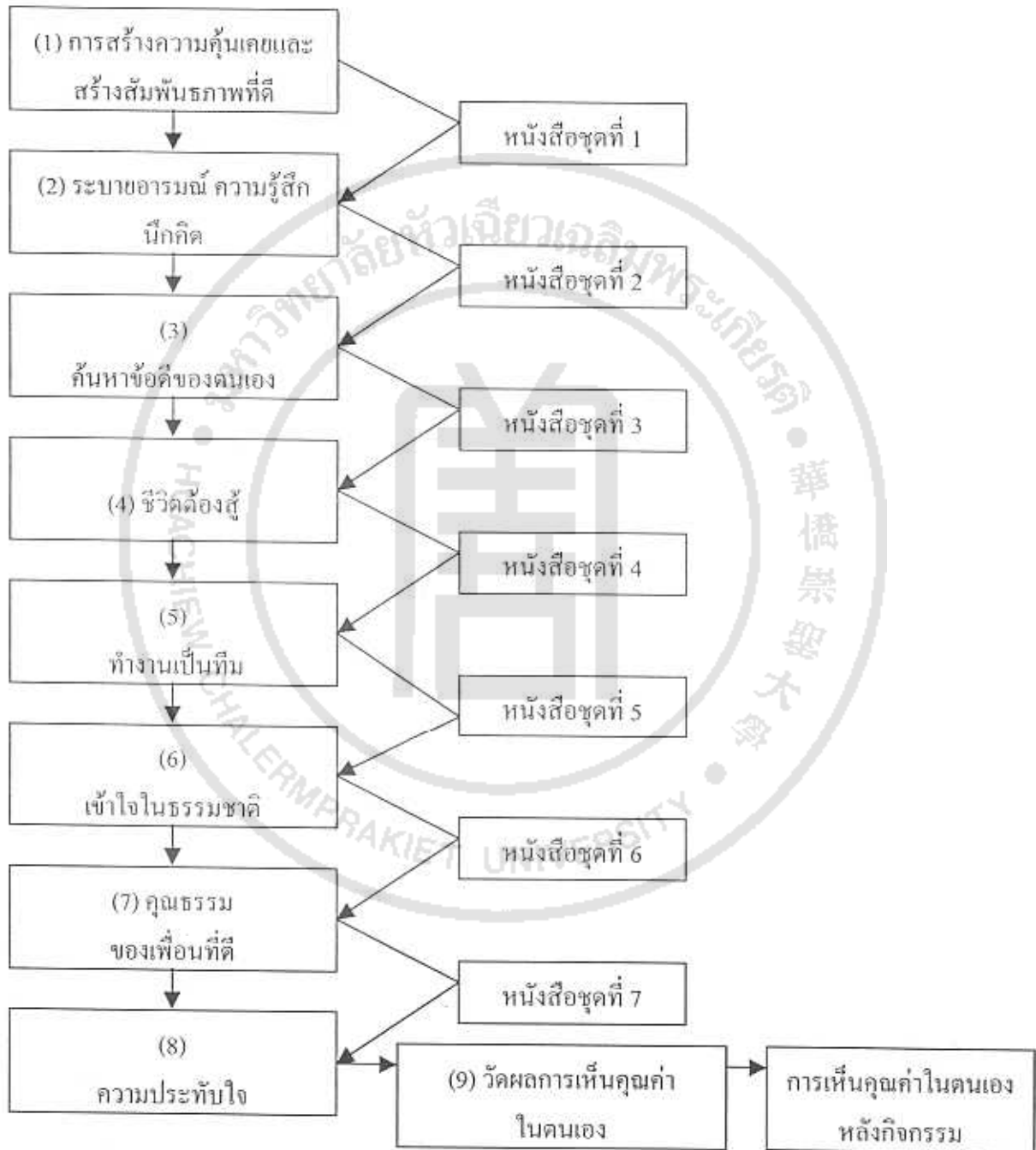
ในการทดลองการใช้กิจกรรมการอ่านเพื่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยกำหนดให้มีการทำกิจกรรม 8 กิจกรรม ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพที่ดี
2. ระบายอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด
3. ค้นหาข้อดีของตนเอง
4. ชีวิตต้องสู้
5. ทำงานเป็นทีม
6. เข้าใจในธรรมชาติ
7. คุณธรรมของเพื่อนที่ดี
8. ความประทับใจ

ในระหว่างการทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมรวมถึงความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นลำดับ เมื่อดำเนินกิจกรรมครบทั้ง 8 ครั้ง ผู้วิจัยได้วัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลองอีกครั้งและได้นำผลมาสรุปวิเคราะห์ กิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินไปตามแผนภูมิที่ 4.1

แผนภูมิที่ 4.1

ขั้นตอนของกิจกรรมในกระบวนการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชน

รายละเอียดของกิจกรรมการใช้กิจกรรมการอ่านเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง มีดังนี้

กิจกรรมที่ 1

สร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดี

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างเยาวชนและผู้วิจัย รวมถึงระหว่างสมาชิกด้วยกัน
2. เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวและส่วนหนึ่งของกลุ่ม รวมถึงสร้างความสนิทสนมกลมเกลียวซึ่งกันและกัน
3. เพื่อให้เยาวชนเข้าใจความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้และกำหนดเวลาที่จะพบกันในแต่ละสัปดาห์
4. เพื่อทดสอบศักยภาพการอ่านของเยาวชน

จำนวนสมาชิก

6 คน

ระยะเวลา

2 ชั่วโมง

สถานที่

ที่นั่งเล่นข้างสนามฟุตบอล

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กระดาษและดินสอ
2. หนังสือนิทานหว่านฝืน เล่ม 5 เล่ม 6 และเล่ม 9

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและอธิบายถึงการเข้ามาทำการวิจัย
2. เยาวชนแนะนำตนเอง
3. ผู้วิจัยให้เยาวชนเลือกจับคู่กับเพื่อนในกลุ่ม ให้ได้ 3 คู่ เพื่อจะได้เป็นเพื่อนและแบ่งปันหนังสือซึ่งกันและกันอ่านตลอดการวิจัย
4. แจกกระดาษและดินสอให้กับเยาวชนโดยตั้งคำถามว่า “ข้าพเจ้าอยากจะเป็นอะไรในอนาคต” ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความฝันและตัวตนของเยาวชนอย่างคร่าว ๆ
5. เก็บรวบรวมกระดาษคำตอบ
6. ผู้วิจัยเริ่มเปิดการสนทนากับเยาวชน ในเรื่องที่ยาวชนอยากเป็นในอนาคต เพื่อสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองและความคุ้นเคยให้เกิดขึ้น
7. ผู้วิจัยสอบถามถึงความต้องการทำกิจกรรม ว่าเยาวชนชอบกิจกรรมในรูปแบบใด เพื่อให้กิจกรรมของผู้วิจัยไม่สร้างความอึดอัดให้กับเยาวชน

8. ผู้วิจัยใช้กิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน โดยเลือกวิธีเสนอหนังสือ และนำหนังสือที่เตรียมมา คือ นิทานหว่านฝันเล่ม 5 เล่ม 6 และเล่ม 9 แจกให้กับเยาวชน โดยให้เยาวชนนำกลับไปอ่าน โดยเสรีและให้แลกเปลี่ยนกันอ่านให้ครบทั้ง 3 เล่ม

รายงานผลและข้อสังเกตจากผู้วิจัย

1. เยาวชนได้จับคู่กันเป็นที่เรียบร้อย โดยไม่มีปัญหาใด ๆ คือ รุดคู่กับชัย เดชคู่กับกิตติ และศักดิ์คู่กับเอก มีเพียงคู่หลังที่อยู่คนละห้องนอนจึงไม่มีความสนิทสนมเป็นทุนเดิม ส่วนคู่อื่น ๆ อยู่ห้องนอนเดียวกันและสมัครใจที่จะเป็นคู่กัน

2. เยาวชนได้ตอบคำถามในเรื่องที่ว่า จำพ้ออยากเป็นอะไรในอนาคตได้ดีทุกคน บ้างก็อยากเป็นไค้ อยากเป็นนักสืบ อยากเป็น โปรแกรมเมอร์ อยากเป็นช่างซ่อมรถ เป็นนักดนตรี มีเพียงคนเดียว คือ ชัยที่ยังไม่ทราบว่าตนเองอยากเป็นอะไร ผู้วิจัยคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่เยาวชนมีความฝัน และทุกความฝันของเขาวงนั้นมีความเป็นไปได้แทบทั้งสิ้นหากมีความพยายาม ผู้วิจัยได้ใช้เวลาสนทนาในเรื่องนี้เพื่อกระตุ้นและให้กำลังใจกับเยาวชนเป็นเวลานานประมาณครึ่งชั่วโมง โดยยกตัวอย่างการมีชีวิตของผู้วิจัยเองเมื่อสมัยเป็นเด็ก เมื่อครั้งที่จะต้องอดข้าวหลายวันเพราะทางบ้านไม่มีส้มละลาย ครอบครัวย้ายไปอยู่กันคนละทิศทาง กว่าที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตจนถึงปัจจุบันนี้จะต้องใช้ความอดทน และความมานะพยายามเป็นอย่างมาก ซึ่งสังเกตจากพฤติกรรมของเขาวงแล้วทุกคนตั้งใจฟังในเรื่องการยกตัวอย่างของผู้วิจัย แต่ยังมีเขาวงบางคนที่เหมาะสมอยู่บ้างเป็นบางครั้ง

3. เยาวชนยังมีความไม่กล้าในการพูด ลักษณะทั่วไปของทุกคน คือ ระแวง หวาดกลัวในการพูดคุยและตอบคำถาม ส่วนใหญ่จะฟังมากกว่าพูด ถ้าผู้วิจัยถามจึงจะตอบ

4. ผู้วิจัยสอบถามในเรื่องของลักษณะกิจกรรมที่เขาวงชอบ ทุกคนลงความเห็นว่าไม่ชอบทำกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการละเล่นหรือทำอะไรที่ไร้สาระ ทุกคนอยากจะมีการพูดคุย มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากกว่า เพราะทั้ง 5 วัน จันทร์ถึงศุกร์ พวกเขามีทั้งการเรียน การฝึกและกิจกรรมมากพอแล้ว เขาวงต้องการให้ลักษณะกิจกรรมของผู้วิจัยเป็นกิจกรรมที่ทำให้พวกเขาารู้สึกสบาย สงบ และผ่อนคลาย เวลาที่ใช้ในกิจกรรม คือ ทุก ๆ วันเสาร์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ คือ ระหว่าง 9.00 – 11.00 น. เป็นเวลาที่เขาวงทุกคนและผู้วิจัยทำความตกลงกัน

5. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยเลือกในกิจกรรมครั้งที่ 1 นี้ คือ การเสนอหนังสือ ได้แก่ นิทานหว่านฝัน โดยเริ่มจากที่มาของนิทาน โดยยกตัวอย่างนิทาน 3 เรื่องในหนังสือทั้ง 3 เล่ม มาเสนอให้ฟัง คือ ประกายไฟน้อยอยากเป็นดาว เด็กชายบนรถเข็นกับพี่ๆ ของภูตสีเขียว และชัยชนะของเทพดอกหญ้า จากการสังเกตเขาวงตั้งใจฟังเป็นอย่างดี และจะพยายามมาจับต้องหนังสือทั้ง 3 เล่ม เพราะรูปเล่มมีสีสันสดใสสวยงาม

6. ผู้วิจัยได้มีการพูดกระตุ้นในเรื่องของความไม่ท้อแท้ในชีวิตว่า พวกเราอยู่ที่นี้เพื่อรับโทษที่เราได้ก่อไว้ เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ และให้อำไว้เป็นบทเรียน ขณะนี้ควรตั้งใจทำตนเป็นคนดี อย่าทำให้ผู้อื่นสบประมาทเราได้ สิ่งที่ผู้วิจัยกล่าวนี้เป็นการแสดงออกถึงการให้กำลังใจแก่เยาวชนและการแสดงออกนี้ทำให้พวกเขาารู้สึกดีขึ้นจริง เพราะวก่อนจบกิจกรรมทุกคนกล่าวว่า รู้สึกสนุก มีกำลังใจขึ้นมากและบอกว่าจะอ่านหนังสือที่ผู้วิจัยเตรียมมาให้ พร้อมกับจะรักษาหนังสือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้บอกให้เยาวชนแบ่งปันเพื่อนคนอื่น ๆ ด้วยหากเขาเหล่านั้นต้องการที่จะอ่าน เยาวชนทุกคนยินดีและตกลง

ประเมินผล

หลังจากการทำกิจกรรมการสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 คน การประเมินผลมีดังนี้

1. เยาวชนและผู้วิจัยมีความคุ้นเคยและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น
2. สมาชิกในกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น
3. เยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีความเป็นส่วนหนึ่งและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
4. เยาวชนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจความมุ่งหมายของการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี
5. ผู้วิจัยสามารถเข้าใจในศักยภาพการอ่านของเยาวชนแต่ละคน

กิจกรรมที่ 2

ระบายความรู้สึกนึกคิด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนความรู้สึกเกี่ยวกับปัญหา หรือเรื่องราวที่ทำให้เกิดความรู้สึกกังวล
2. เพื่อให้เยาวชนลดความรู้สึกที่เป็นทุกข์ สามารถรับรู้และเข้าใจว่าสมาชิกคนอื่นก็มี ความทุกข์เช่นเดียวกันกับตน

จำนวนสมาชิก

6 คน

ระยะเวลา

2 ชั่วโมง

สถานที่

ซุ้มนั่งเล่นข้างสนามฟุตบอล

เรื่องมือและอุปกรณ์

1. กระดาษและดินสอ
2. หนังสือเรื่องทองแดง คนอยู่วัด และป่าไผ่ชายทุ่ง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายและสอบถามเรื่องราวของแต่ละคนในสัปดาห์ที่ผ่านมาว่า มีเหตุการณ์ไหนที่นำ สมองจะเล่าให้ฟังหรือไม่
2. อภิปรายเกี่ยวกับนิทานหว่านฝันที่ได้อ่านในสัปดาห์ที่ผ่านมา
3. แจกกระดาษและดินสอให้แก่ทุกคน โดยให้เยาวชนตอบคำถามของประ โยคที่ว่า “ปัญหาที่ข้าพเจ้ากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คืออะไร” ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยไม่ต้องระบุว่าใครเป็นผู้เขียน จากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแล้วสลับเพื่อแจกให้เยาวชนอีกครั้งหนึ่ง หากผู้ใดได้ ของตนเองให้ทำการเปลี่ยนทันที
4. เมื่อแต่ละคนได้ข้อความแล้ว ให้ลองคิดหาหนทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับว่าปัญหานั้น คือ ปัญหาของเราเอง จากนั้นให้แต่ละคนนำเสนอหัวข้อของปัญหา พร้อมวิธีการแก้ไขปัญหาให้แก่ เพื่อนในกลุ่ม ส่วนคนอื่น ๆ ที่เหลือช่วยกันเสนอแนะ
5. ให้ดำเนินการจนครบทุกคน
6. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเสนอหนังสือเรื่องใหม่ คือ เรื่องทองแดง คนอยู่วัด และป่าไผ่ชายทุ่ง

รายงานผลและข้อสังเกตของผู้วิจัย

1. จากการสอบถามในสัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีอะไรน่าตื่นเต้นเกิดขึ้นกับเขาชวน
2. เขาชวนได้อ่านหนังสือและมีการอภิปรายถึงหนังสือเล่มแรก คือ หว่านฝืน ทุกคนมีความเห็นว่าหนังสือเล่มนี้ให้จินตนาการ ให้ข้อคิดดี ๆ สอนให้รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี รุคบอกว่ายชอบเรื่องแม่คนน้อยกับเจนางฟ้า เพราะทำให้รู้นิสัยของคน ส่วนชัยชอบเรื่องไส้เดือนน้อยผู้อยากกินก้อนเมฆ เพราะสอนเรื่องความพยายาม กิดดิชอบเรื่องเจ้าชายแดงโม เพราะสอนให้รู้ถึงเรื่องการมีน้ำใจและควรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
3. เนื่องจากเรื่องต่าง ๆ เป็นนิทาน จึงทำให้เขาชวนนำตนเองเข้าไปผูกกับเรื่องค่อนข้างยาก แต่นับว่าประสบความสำเร็จในเรื่องของการจูงใจให้เขาชวนได้อ่านและรู้สึกสนุกเมื่อมีการอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือนั้น ๆ เขาชวนยังสามารถที่จะรู้ถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียนเรื่องนั้น ๆ ได้ นั่นอาจเป็นเพราะเรื่องราวในนิทานไม่สลับซับซ้อนมากนัก ผู้วิจัยเลือกนิทานชุดนี้ก็เพื่อที่จะนำมาวัดศักยภาพในการอ่านของเขาชวน และทำให้ทราบว่าเขามีปัญหาในการอ่านและการเขียนอยู่ 1 คน คือ เอก และเขานั้นไม่ได้อ่านหนังสือที่ผู้วิจัยนำมาให้ เนื่องจากเกียจคร้าน ไม่มีความสนใจในการอ่าน ผู้วิจัยไม่ได้ว่ากล่าวแต่อย่างใดเพียงแต่ชี้ให้เห็นถึงความสนุกสนานที่เขาไม่ได้รับเหมือนกับเพื่อน ๆ เท่านั้น ทั้งนี้ สามารถติดตามอ่านในภายหลังได้
4. ปัญหาที่คนเพศชุนั้น เขาชวนได้คิดวิธีการแก้ปัญหาให้กับเพื่อนในกลุ่ม มีการพูดกันบ้างแต่ไม่มากนัก อย่างไรก็ตามเขาชวนได้ระบายบางอย่างที่อัดอั้นมานาน ให้บุคคลอื่นได้รับฟังโดยไม่มีการกล่าวถึงในเรื่องของความผิดหรือความถูกต้อง ผู้วิจัยได้สอดแทรกข้อคิดและวิธีการแก้ปัญหาให้กับเขาชวนบ้าง เช่น ชัยมีปัญหาเรื่องที่ทางบ้านไม่เข้าใจและคงจะเสียใจในสิ่งที่เขาได้ทำทำให้เขารู้สึกว่าตนเองนั้นคงไม่เป็นที่รักของมารดาอีกต่อไป ผู้วิจัยได้ให้ข้อคิดว่า “เพราะมารดานั้นรักเรามาก แม้ว่าบางครั้งความรักที่แสดงออกจะเป็นไปในลักษณะของการดูค้ำว่ากล่าว แต่นั่นก็เพราะด้วยความรัก อยากให้เราเป็นคนดี เราเป็นลูกผู้ชายหากว่าทำผิดก็ต้องยอมรับผิด และการที่เราได้อยู่ที่นี้ก็เพราะเราต้องมาซัดใช้ความผิดที่ได้ทำไว้กับผู้อื่น ไม่ต้องโทษแท้ หรือหมอลหวาง เมื่อใดที่เราซัดใช้หมด การได้กลับออกไปสู่โลกภายนอกอีกครั้งจะทำให้เราเป็นคนเข้มแข็งกว่าเดิม เราต้องพิสูจน์ให้ผู้อื่นเห็นว่าเราเป็นคนดีได้ เหตุการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียนที่มีค่าในชีวิต จำไว้เดือนตนเองและผู้อื่น” เขาชวนทุกคนรับฟังอย่างตั้งใจ เรื่องของการเหม่อลอยในขณะสนทนายังคงมีอยู่บ้าง ผู้วิจัยได้พูดให้กำลังใจเขาชวนเช่นเดิม เพื่อให้เกิดความไม่ท้อแท้กับชีวิต การพูดในลักษณะเช่นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าได้ผลและควรจะทำอย่างต่อเนื่องในทุกสัปดาห์
5. กิจกรรมการอ่านในครั้งนี้ผู้วิจัยยังคงเลือกการเสนอหนังสือเหมือนเช่นเดิม เนื่องจากสามารถสร้างความสนใจได้ โดยเสนอเรื่องคนอยู่วัดและป่าไผ่ชายทุ่ง มีการเล่าเรื่องย่อ บอกถึงความตื่นเต้นคร่าว ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือ ทำให้เรื่องน่าติดตาม และให้เขาชวนนำกลับไปอ่านโดยเสรี

โดยไม่ลืมให้แบ่งปันเพื่อน ๆ ที่สนใจอยากอ่านด้วย ปิดท้ายด้วยพระราชนิพนธ์เรื่องทองแดง
เขาวชนอยากรู้เรื่องของทองแดงในหนังสือเล่มนี้มากเพราะเคยได้ยินคนพูดถึงทองแดง แต่เขาวชน
ไม่ทราบว่าเป็นอะไร

6. ผู้วิจัยได้ให้เขาวชนบันทึกสิ่งที่ได้อ่าน ดังนี้ ชอบหนังสือเล่มนี้หรือไม่ เหตุใดจึงชอบ
และหนังสือเล่มนี้ให้อะไรกับเราบ้าง เพื่อจะได้พูดคุยกันในสัปดาห์ถัดไป

การประเมินผล

หลังจากจบกิจกรรมระบายความรู้สึกลึกซึ้งกับกลุ่มตัวอย่าง การประเมินผลมีดังนี้

1. เขาวชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกสบายใจที่ได้ระบายปัญหาที่ตนเองมีอยู่ และได้รับฟัง
ความคิดเห็นดี ๆ อย่างหลากหลาย
2. เขาวชนรู้และเข้าใจว่า ในคนทุกคนมีปัญหาแทบทั้งสิ้น ส่วนปัญหาที่แต่ละคนต้อง
เผชิญอยู่ที่แตกต่างกันออกไปและวิธีการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ก็ย่อมต่างกัน

กิจกรรมที่ 3

ค้นหาข้อดีของตนเอง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อช่วยให้เยาวชนแต่ละคนมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและต่อผู้อื่น
2. เพื่อช่วยให้เยาวชนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

จำนวนสมาชิก 6 คน

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง (เนื่องจากการชมสารคดี)

สถานที่ ชุมนั่งเล่นข้างสนามฟุตบอล

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กระดาษและดินสอ
2. หนังสือเรื่องเด็กชายจากดาวอื่นและแม่เล่าให้ฟัง
3. สารคดีชีวิตคนกันคน เรื่อง แม่ไม่ต้องร้องไห้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายและพูดคุยกับเยาวชนถึงเรื่องราวในสัปดาห์ที่ผ่านมา
2. เข้าสู่กิจกรรม โดยให้เยาวชนได้กล่าวถึงข้อดีของเพื่อนที่เป็นคู่ของตน
3. เยาวชนได้ชมสารคดีชีวิตคนกันคน เรื่อง แม่ไม่ต้องร้องไห้
4. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสารคดี
5. อภิปรายเกี่ยวกับหนังสือที่ได้อ่านในสัปดาห์ที่ผ่านมา คือ คนอยู่วัดและป่าไผ่ชายทุ่ง
6. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยการเสนอหนังสือเรื่องใหม่ คือ เด็กชายจากดาวอื่นและแม่เล่าให้ฟัง

รายงานผลและข้อสังเกตจากผู้วิจัย

1. วันนี้ เยาวชนได้มารอผู้วิจัยที่ชุมนั่งเล่นพร้อมกันทุกคน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจและเริ่มสนุกกับกิจกรรมที่ทำร่วมกัน สังเกตว่าเยาวชนแต่งกายเรียบร้อยมากขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ มี 2-3 คนสวมเสื้อ แต่บางคนยังไม่สวม ซึ่งผู้วิจัยมิได้ด่าว่าแต่อย่างใด เพราะในศูนย์ฝึกฯ แห่งนี้มีน้อยคนนักที่จะสวมเสื้อ คงเพราะสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าว เยาวชนในกลุ่มที่เริ่มสวมเสื้อนั้น เข้าใจว่าเป็นเพราะต้องการให้เกียรติผู้วิจัยนั่นเอง

2. ผู้วิจัยเริ่มการสนทนาเรื่อง “ให้บอกข้อดีของเพื่อนที่เป็นคู่คน” สังเกตว่า เมื่อเขาชวนได้รับคำชมจากเพื่อนก็จะยิ้มและกล่าวชมเพื่อนตนตอบเช่นกัน กิจกรรมนี้ส่งผลให้เขาชวนรู้สึกดีกับตนเองและผู้อื่น ภูมิใจในตนเองและสร้างความสนิทสนมระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น มีเพียงคู่ของศักดิ์และเอกเท่านั้นที่ไม่สามารถบอกได้ว่าคู่คนมีข้อดีอย่างไร อาจเป็นเพราะอยู่คนละหอนอนและทั้งคู่ชอบอยู่คนเดียวไม่สูงส่งกับใคร ผู้วิจัยจะคอยพูดคุยให้เห็นถึงข้อดีของการมีเพื่อนที่จะคอยช่วยเหลือ คอยห่วงใยซึ่งกันและกัน แต่ทั้งคู่ยังขบเฉย ไม่มีข้อคิดเห็น

3. ผู้วิจัยให้เขาชวนได้ชมสารคดีชีวิตคนก้นคนเรือ “นมไม่ต้องร้องไห้” โดยเกริ่นนำเรื่องคร่าว ๆ ให้เขาชวนฟังว่า เป็นเรื่องของพี่น้อง 2 คนที่จะต้องเดินแต่เท้าเพื่อขายปลาแห้งโก๋และน้ำเต้าหู้ ทั้งนี้ เพราะมารดาป่วยเป็นมะเร็ง ส่วนบิดาคิดเกล้าเามาเรื่อยๆ ทุกวัน ทั้งนี้ ต้องการให้เขาชวนสังเกตเห็นถึงความรู้จักรับผิดชอบและความกตัญญูต่อบิดามารดา ในขณะที่เขาชวนชมสารคดีนั้น สังเกตได้ว่ามีหลายคนที่อารมณ์คล้อยตามไปกับสารคดี จนถึงกับมีน้ำตา บางคนเมื่อถึงตอนที่สะเทือนใจจะเป็นหน้าหรือมองไปทางอื่น ในขณะที่ชมสารคดีอยู่นี้ มีเขาชวนอื่น ๆ ให้ความสนใจขอเข้ามาชมด้วย ซึ่งผู้วิจัยอนุญาตให้เข้ามาได้ หลังจากชมสารคดี ได้มีการอภิปรายถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ชม ทุกคนมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป แต่สามารถสรุปสาระที่ให้ประโยชน์ได้ เช่น ในเรื่องของความกตัญญู ความขยัน ความอดทน การต่อสู้ชีวิตโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก อีกทั้งยังสามารถเปรียบเทียบกับตนเองได้ด้วยว่าคนนั้นมีความเป็นอยู่ที่สบายกว่าตัวละครในเรื่องมาก ฉะนั้น ไม่ควรที่จะท้อแท้และต้องอดทนสู้ต่อไป ผู้วิจัยได้พูดให้กำลังใจเขาชวนเพิ่มเติม เพราะอยู่ในช่วงจังหวะที่เขาชวนกำลังซึมซับเรื่องราว ซึ่งจะทำให้การพูดนี้มีผลต่อจิตใจของเขาชวนมากยิ่งขึ้น

4. มีการอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือที่ได้อ่านเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา คือ เรื่องคนอยู่วัดและไปไหนเขาชวน เขาชวนมีความเห็นต่างกันในเรื่องของหนังสือ บางคนชอบคนอยู่วัด บางคนชอบไปไหนเขาชวน และบางคนชอบทั้งสองเรื่อง เขาชวนได้ผลัดกันอภิปรายในเรื่องที่ตนอ่านว่าทำไมถึงชอบและได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการอภิปรายทำให้ทราบว่าเขาชวนมีมุมมองที่หลากหลายสามารถวิเคราะห์ได้ในระดับหนึ่งแต่ยังไม่สามารถเขียนแบบเชิงเปรียบเทียบได้ ผู้วิจัยได้คอยซักถามจากเขาชวนในบางเรื่องที่เขาต้องการทราบ เนื่องจากเรื่องคนอยู่วัดนี้เป็นเรื่องที่มีเค้าโครงมาจากเรื่องจริง เขาชวนให้ความสนใจกับเนื้อหาที่เล่าถึงโรงรับจำนำในอดีต สงสัยว่าแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ และสอบถามเกี่ยวกับการบริจาคเลือดว่า ในปัจจุบันเป็นอย่างที่ในหนังสือบอกหรือไม่ เป็นต้น จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่า วรรณกรรมทั้งสองเรื่องนี้เขาชวนสนใจมาก เพราะมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสนุกสนาน ส่วนพระราชนิพนธ์คุณทองแดงนั้นเขาชวนทุกคนชอบ เป็นที่น่าสังเกตว่า นายเอกไม่ได้อ่านหนังสือเล่มใดนอกจากเรื่องทองแดง เมื่อถามถึงเรื่องราวในหนังสือจะไม่ทราบรายละเอียดใด ๆ บอกได้เพียงว่าคุณทองแดงเก่งและน่ารัก ส่วนเขาชวนอื่นสามารถวิเคราะห์ได้ในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยจึงชี้ให้เห็นถึงความลึกซึ้งของคติสอนใจที่ซ่อนอยู่ใน

พระราชนิพนธ์เล่มนี้ให้เยาวชนฟังว่า “คุณทองแดงนั้นแม้จะเป็นเพียงสุนัข แต่ก็กลับมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณแม่จะไม่ใช่แม่ของคน นั่นคือ แม่มะลิ ที่ทองแดงต้องอาศัยน้ำนมมาตั้งแต่เด็ก ๆ แม่ทองแดงจะกลายเป็นคนสำคัญแล้วแต่ก็ยังไม่ลืมพระคุณของแม่มะลิ โดยให้ความเคารพเพื่อพบกันเฉกเช่นเมื่อก่อนเสมอ” เยาวชนทุกคนก็ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี และผู้วิจัยไม่ลืมที่จะพูดให้กำลังใจกับเยาวชนโดยให้ประพุดคิดเป็นคนดี เพราะนอกจากเพื่อตนเองและพ่อแม่แล้ว ยังเพื่อตอบแทนคุณของแผ่นดินด้วย

5. ผู้วิจัยเลือกกิจกรรมการอ่าน 2 อย่างในวันนี้ คือ การให้ชมสารคดีและอีกอย่างหนึ่งคือการเสนอหนังสือเรื่องเด็กชายจากดาวอื่นและแม่เล่าให้ฟัง ขณะที่เล่าเรื่องราวย่อ ๆ ของเด็กชายจากดาวอื่นให้ฟังนั้น เยาวชนให้ความสนใจหนังสือเรื่องนี้มาก เพราะต้องการรู้ว่าทำไมเด็กคนนี้จึงเป็นลูกคนที่ 49 ในครอบครัว ส่วนหนังสือเรื่องแม่เล่าให้ฟัง ผู้วิจัยได้เกริ่นนำเล็กน้อยว่าหนังสือเล่มนี้ก่อนข้างอ่านยากแต่ขอให้ลองพยายามอ่านดู เพราะในหนังสือมีภาพประกอบที่นับวันจะหาได้ยากทำให้เยาวชนเริ่มสนใจภาพประกอบนั้น พร้อมกับฟังเรื่องราวย่อ ๆ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ

6. ให้เยาวชนบันทึกเรื่องราวที่ได้อ่านเหมือนเล่นเดิม เพื่อสนทนาในสัปดาห์ถัดไป

ประเมินผล

หลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้ทำกิจกรรมการค้นหาข้อดีของคน การประเมินผลมีดังนี้

1. เยาวชนในกลุ่มมีความรู้สึกดีกับตนเองและต่อผู้อื่นมากขึ้น เมื่อ ได้ฟังการชมเชยจากเพื่อนในกลุ่ม
2. เยาวชนในกลุ่มมีความมั่นใจในการพูดและการแสดงออกมากขึ้น
3. เยาวชนเริ่มจะวิเคราะห์หนังสือที่ได้อ่านในระดับของสาระเบื้องต้น

กิจกรรมที่ 4

ชีวิตต้องสู้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เยาวชนได้รู้ถึงอุปสรรคของชีวิต
2. เพื่อให้เยาวชนได้มีกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคของชีวิต และดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีความหวัง
3. เพื่อให้เยาวชนเกิดความมั่นใจในตนเองและแก้ไขความคิดที่ไม่เหมาะสม

จำนวนสมาชิก

6 คน

ระยะเวลา

2 ชั่วโมง

สถานที่

ซุ้มนั่งเล่นข้างสนามฟุตบอล

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กระดาษและดินสอ
2. หนังสือเด็กชายชาวเล และ โลกสีน้ำเงิน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายเยาวชน และพูดคุยถึงหนังสือที่อ่านไปในสัปดาห์ที่แล้ว
2. ให้เยาวชนนำหนังสือเรื่องเด็กชายชาวเลจากควาอื่นและนั่งกับกลุ่มของตน
3. เยาวชนบอกเล่าสิ่งที่ประทับใจและที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้
4. เยาวชนในกลุ่มช่วยกันอภิปราย โดยเน้นประเด็นดังต่อไปนี้
  - 4.1 ความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นหลังจากการได้รับรู้ถึงวิถีชีวิตของตัวละคร
  - 4.2 ตัวละครต้องประสบกับอุปสรรคของชีวิตอะไรบ้าง
  - 4.3 สมมติว่าเยาวชนเป็นตัวละครในเรื่องนั้น เยาวชนจะดำเนินชีวิตอย่างไร
  - 4.4 ในชีวิตจริง เยาวชนต้องประสบกับอุปสรรคของชีวิตอะไรบ้าง และเยาวชนได้ดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับอุปสรรคที่ตนประสบ
5. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยการเสนอหนังสือเรื่อง เด็กชายชาวเลและ โลกสีน้ำเงิน

รายงานผลและข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. วันนี้หลายคนมีเรื่องน่าตื่นเต้นเล่าให้ผู้วิจัยฟัง โดยเฉพาะเรื่องที่เยาวชนมีโอกาสได้ลากลับบ้านช่วงสงกรานต์ บรรยากาศในกลุ่มเต็มไปด้วยความสุข ถึงแม้บางคนจะไม่ได้กลับ แต่ทางศูนย์ฝึกและอบรมฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมในวันดังกล่าวด้วยเช่นกัน

2. การอภิปรายในหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนดเกี่ยวกับหนังสือเรื่องเด็กชายจากดาวอื่น เป็นไปได้ด้วยดี มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการวิเคราะห์เรื่องราวที่ได้อ่านมากขึ้น เยาวชนสามารถจะเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดของตัวเองเข้ากับประสบการณ์ในชีวิตจริงของตนออกมาได้ดีและชัดเจน และเห็นด้วยกับการดำเนินชีวิตของตัวเอง โดยเปรียบเทียบกับคนว่า ถ้าหากจะต้องตกอยู่ภายใต้สถานการณ์อย่างเดียวกัน ทำให้เห็นว่าเยาวชนเริ่มที่จะเข้าสู่ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละคร จึงได้สำนึกในเรื่องของความสงสาร เห็นใจได้ เปิดใจออกมาทำให้เริ่มเกิดการระลึกได้และเริ่มเข้าใจตนเอง ส่วนในเรื่องของสถานการณ์ในชีวิตจริงนั้น การคิดหาทางออกของเยาวชนได้เปลี่ยนไป ส่วนใหญ่จะบอกว่าเริ่มที่จะปล่อยวางกับปัญหาในขณะนั้นของตน และหันมาให้ความสนใจกับการเรียน และการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกฯ ให้มาก เพื่อที่ว่าเมื่อออกไปแล้วตนจะได้มีหนทางประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองเพื่อจะได้เป็นทุนในการศึกษาในสายงานต่าง ๆ ที่ตนสนใจต่อไป ส่วนคู่ของศักดิ์และเอกนั้นการอภิปรายคงมีศักดิ์เพียงคนเดียว เพราะเอกไม่ได้อ่านหนังสือที่ผู้วิจัยเตรียมให้ แต่ยังคงนั่งฟังเพื่อนเยาวชนอภิปรายจนจบ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเยาวชนทุกคน ไม่มีอาการเหม่อลอย สมาธิอยู่ในกลุ่มเป็นอย่างดี รวมถึงเอกด้วย ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมข้อคิดด้านความพอใจในสิ่งที่ตนเป็นอยู่และพูดให้กำลังใจเยาวชนในเรื่องของการศึกษาหาความรู้ และชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ของการศึกษา

3. ส่วนหนังสือเรื่องแม่เล่าให้ฟังนั้น เยาวชนไม่สนใจอ่านมากเท่าที่ควร จะดูภาพประกอบเป็นส่วนใหญ่ เยาวชนไม่มีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนี้มากนัก โดยให้เหตุผลว่าจำนวนหน้ามากเกินไป เนื้อหาเข้าใจยาก ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าหนังสือประเภทนี้ไม่เหมาะกับเยาวชนดังกล่าว แต่ผู้วิจัยได้แนะนำให้ลองอ่านเมื่อมีเวลาว่าง

4. กิจกรรมการอ่านที่ผู้วิจัยเลือกยังคงเป็นการเสนอหนังสือ โดยมีหนังสือเรื่องเด็กชายชาวเลและโลกสีน้ำเงิน นำมาให้เยาวชนอ่านโดยเสรี พร้อมกับเล่าเรื่องย่อ ๆ ให้ฟังเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนสนใจอ่านต่อไป จากการสังเกตพบว่า ทุกคนกระตือรือร้นที่จะอ่านยกเว้นเอกเพียงคนเดียว

5. กิจกรรมครั้งนี้มีเพื่อน ๆ เยาวชนในศูนย์ฝึกฯ ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มทดลองเข้ามานั่งฟังเพิ่มมากขึ้นกว่าอาทิตย์ที่ผ่านมา

การประเมินผล

หลังจากที่เยาวชนกลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมชีวิตต้องสู้ การประเมินผลมีดังนี้

1. เยาวชนสามารถเข้าใจอุปสรรคของชีวิตผ่านตัวละครจากหนังสือที่ได้อ่านและสามารถที่จะเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครได้ โดยย้อนคิดถึงสภาพครอบครัวของคนว่ามีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าตัวเองในละคร ก่อให้เกิดการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง
2. เยาวชนสามารถแก้ไขปัญหาที่หมกมุ่นของคนได้ โดยเริ่มยอมรับสภาพที่เป็นอยู่ รู้จักปล่อยวาง ลดความหมกมุ่นของคน โดยการอ่านหนังสือและศึกษาเล่าเรียน
3. เยาวชนเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการเขียนแบบเชิงเปรียบเทียบ คือ การมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครจากหนังสือที่ได้อ่าน

กิจกรรมที่ 5
ทำงานเป็นทีม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เยาวชนได้รู้ถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีมและการแบ่งงานกันทำ
2. เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักแก้ไขปัญหาในการทำงาน
3. เพื่อให้เยาวชนได้ภาคภูมิใจกับความสำเร็จในผลงานของตน

จำนวนสมาชิก

6 คน

ระยะเวลา

3 ชั่วโมง (เนื่องจากการจัดกระดานภาพ)

สถานที่

ซุ้มนั่งเล่นข้างสนามฟุตบอล

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กระดานโปสเตอร์
2. อุปกรณ์เครื่องเขียนที่ใช้ในการจัดกระดานภาพ
3. อนุสาร อ.ส.ท. ที่เกี่ยวกับทะเลและภูเขา
4. หนังสือเรื่อง 24 ยอดกตัญญูและเรื่องน้ำใจกว้างทอง
5. หนังสือเรื่องตะลุยแดนหิมพานต์และเรื่องเมรมาเดีย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายและอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา คือ เด็กชายชาวเลและโลกสีน้ำเงิน
2. แบ่งเยาวชนออกเป็น 2 กลุ่มโดยให้จัดแบ่งตามความสมัครใจ
3. แจกอนุสาร อ.ส.ท. ให้คนละฉบับ กลุ่มหนึ่งได้ฉบับที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับทะเลส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้ฉบับที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับภูเขา
4. แจกอุปกรณ์ในการจัดกระดานภาพ
5. ผู้วิจัยแนะแนวทางในการจัดกระดานภาพให้กับเยาวชน
6. ให้เยาวชนจัดและตกแต่งกระดานภาพโดยเสรี
7. เสนอหนังสือเล่มใหม่ คือ เรื่อง 24 ยอดกตัญญูและเรื่องน้ำใจกว้างทอง

รายงานผลและข้อสังเกตจากผู้วิจัย

1. เยาวชนรู้สึกตื่นเต้นที่ได้จัดกระดานภาพและชอบเรื่องราว รูปภาพในอนุสารที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมมา สังเกตพบว่า เยาวชนมีความกระตือรือร้นเป็นอย่างมาก
2. การอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือเรื่องเด็กชายชาวเล ทำให้ทราบว่า เยาวชนชอบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและธรรมชาติที่ผสมผสานกับความผจญภัยมากที่สุด และถ้าเป็นไปได้อยากจะอ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติเช่นนี้อีก การอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการมีอารมณ์ร่วมในประสบการณ์ คือ เริ่มมีอารมณ์ร่วมเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหนังสือ และเชื่อมโยงมาสู่ประสบการณ์ในชีวิตจริงของตน โดยเฉพาะเรื่องเด็กชายชาวเล ตัวละครเอกจะมีนิสัยคล้ายกับเยาวชนในกลุ่ม คือ ต้องการที่จะค้นหาตนเองให้พบ สัมพันธ์กับการที่จะต้องตัดสินใจ เป็นต้น หนังสือเรื่องเด็กชายชาวเลนี้ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของชาวมุสลิมทางภาคใต้ เยาวชนได้ซักถามผู้วิจัยเกี่ยวกับข่าวคราวความไม่สงบที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งมีความคิดเห็นของตนเองร่วมในการอภิปรายด้วย ส่วนหนังสือเรื่องโลกสีน้ำเงินนั้น เยาวชนส่วนใหญ่บอกว่าชอบ แต่เนื้อหาในเรื่องเป็นการเปรียบเทียบ ซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจ เยาวชนกล่าวว่า อ่านแล้วทำให้ได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์บางชนิดที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน เป็นความรู้แปลกใหม่น่าสนใจ เช่น เรื่องการไม่ควรถ่ายแมงกะพรุนที่ขึ้นมาเกยฝั่ง ถ้าพบเห็นควรเชือกกลับไปในทะเล และทำให้รู้จักชนิดของแมงกะพรุนว่ามีพิษหรือไม่ เป็นต้น ผู้วิจัยได้พูดให้กำลังใจเยาวชนในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าเหมือนเช่นเดิม เพื่อให้เยาวชนได้มีพลังอยู่อย่างสม่ำเสมอ ในครั้งนี้ เยาวชนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นเป็นปกติ บางคนพูดมาก บางคนพูดน้อย ยกเว้นเอกที่ไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มได้เต็มที่ เพราะไม่สนใจอ่านหนังสือที่ผู้วิจัยเตรียมให้ แต่ยังนั่งฟังเพื่อน ๆ อภิปรายด้วยความสนใจ เมื่อสอบถามถึงการอ่านหนังสือเล่มที่ผ่านมา ปรากฏว่า เขกสนใจอ่านเพียงเล่มเดียว คือ เรื่องทองแดง สักดีที่เป็นเพื่อนได้พยายามให้ยืมหนังสือ ไปอ่านแค่เอกเกียจคร้านและไม่ใส่ใจ
3. แจกอนุสาร อ.ส.ท ให้กลุ่มละฉบับ กลุ่มหนึ่งได้ฉบับที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับทะเลส่วนอีกกลุ่มหนึ่งจะได้ฉบับที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับภูเขา
4. แจกอุปกรณ์ในการจัดกระดานภาพ ผู้วิจัยให้ทุกคนทำงานอย่างเสรี มีเยาวชนสอบถามความคิดเห็นของผู้วิจัยระหว่างจัดกระดานภาพบ้างเป็นครั้งคราว ขณะจัดกระดานภาพจะมีการพูดคุยแบ่งหน้าที่กันเป็นอย่างดี มีปัญหาบ้างเรื่องอุปกรณ์ไม่เพียงพอ แต่เยาวชนก็สามารถแก้ปัญหาด้วยการขอความช่วยเหลือจากหน่วยช่างศิลป์ของศูนย์ฝึกฯ
5. ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีเพื่อนเยาวชน มามุงดูและสอบถามด้วยความสนใจกันหลายคน และลักษณะท่าทางของกลุ่มที่จัดกระดานภาพดูจะภูมิใจมาก ว่าตนได้รับความสนใจจากเพื่อน ๆ ในศูนย์ฝึกฯ

6. เมื่อผลงานสำเร็จ ผู้วิจัยได้กล่าวชมเชยเยาวชนทุกคน พร้อมกับให้นำกระดานภาพที่จัดนั้นไปตั้งแสดง ณ ลานประชาสัมพันธ์กลาง จากนั้น แจกหนังสือเรื่องตะลุยกแดนหิมพานต์และเรื่องเมราเคย์ให้เป็นรางวัลในการทำงาน เยาวชนทุกคนดีใจพร้อมกับจัดตารางวันอ่านหนังสือ เพื่อที่จะได้อ่านหนังสือทั้งสองเล่มนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้นอบให้อย่างละเล่มเท่านั้น เยาวชนจึงต้องหมุนเวียนกันอ่าน เป็นที่น่าสังเกตว่า เอกไม่เสนอตัวเพื่อขออ่านหนังสือเหล่านั้นเหมือนเพื่อนคนอื่น ซึ่งผู้วิจัยยังคงกล่าวให้กำลังใจและชักชวนให้อ่านหนังสือต่อไปโดยไม่มีการค่อว่าในพฤติกรรมนี้แต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การจะอ่านหนังสือได้อย่างมีความสุขและสนุกนั้น สิ่งสำคัญต้องมาจากความต้องการที่จะอ่านอย่างแท้จริง มิใช่จากการบังคับ

7. ผู้วิจัยเสนอหนังสือเล่มใหม่ คือ 24 ข้อคิดปัญญาและน้ำใจกว้างทอง ทั้งสองเล่มนี้จะแตกต่างจากเล่มอื่นเนื่องจากเป็นนิทานธรรม เป็นเรื่องที่แปลมาจากนิทานจีน เนื้อเรื่องเข้าใจไม่ยาก แต่ชื่อของตัวละครอาจจะอ่านและจำยาก แต่เมื่ออ่านไปสักพักจะเริ่มคุ้นเคยและสนุกกับเรื่องราวทั้งขี้สับสี่เรื่อง ส่วนหนังสือเรื่องน้ำใจกว้างทองเป็นนิทานเรื่องสัตว์และนิทานชาดก ผู้วิจัยได้อธิบายความแตกต่างระหว่างนิทานเรื่องสัตว์กับนิทานชาดกให้เยาวชนทราบ พร้อมกับยกตัวอย่างบางส่วนจากเรื่องน้ำใจกว้างทองมาให้ฟัง เยาวชนให้ความสนใจบ้างแต่ไม่กระตือรือร้นมากนัก ผู้วิจัยได้กล่าวแนะนำว่า หากได้อ่านนิทานธรรมลิ ๆ ธรรมะอาจไม่ใช่เรื่องที่น่าเบื่อเสมอไป ให้ลองไปอ่านกันดู

8. ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า มีเยาวชนในกลุ่มควบคุมเริ่มให้ความสนใจเข้ามาฟังเวลาที่ผู้วิจัยเสนอหนังสือกันหลายคน พร้อมทั้งขอยืมหนังสือเล่มก่อน ๆ จากเพื่อน ๆ และได้ถามผู้วิจัยว่าอีกนานเท่าใดจึงจะถึงกลุ่มของพวกเขาบ้าง ผู้วิจัยตอบได้แต่เพียงว่า รอให้เพื่อนกลุ่มแรกทำกิจกรรมให้ครบเสียก่อน เมื่อผู้วิจัยถามว่าทำไมต้องการเข้ามาทำกิจกรรมนี้ ได้รับคำตอบว่า กิจกรรมน่าสนใจ ชอบฟังเวลาผู้วิจัยพูดในเรื่องราวต่าง ๆ เพราะฟังแล้วรู้สึกดีและได้ข้อคิดหลายอย่าง

การประเมินผล

1. เยาวชนสามารถที่จะร่วมกันทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบจนงานเสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมาย สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีและรู้จักที่จะขอความร่วมมือจากผู้อื่น
2. เยาวชนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตน สามารถเห็นได้จากความสนใจของผู้คนรอบข้างที่มีต่อผลงานของตน

กิจกรรมที่ 6 เข้าใจในธรรมชาติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เยาวชน ได้รู้ถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ
2. เพื่อให้เยาวชน ได้รู้ถึงความสำคัญในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวนสมาชิก

6 คน

ระยะเวลา

2 ชั่วโมง

สถานที่

สนามฟุตบอล

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. กระดานภาพที่จัดเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา
2. หนังสือมหัศจรรย์บรรณารักษ์และพ่อของผมเป็นซูเปอร์แมน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายและสนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านไปเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา คือ หนังสือเรื่อง 24 ยอดคดีคุณและน้ำใจกว้างทอง
2. ให้เยาวชนบอกเกี่ยวกับภาพที่เห็นในกระดานภาพที่จัดในสัปดาห์ที่ผ่านมาว่า คนได้เคยไปที่ใดมาบ้าง หากไม่เคย ให้บอกสถานที่ที่คล้ายคลึงกัน เช่น เคยไปที่ชวทะเล หรือภูเขาในที่ไหนบ้าง
3. บอกเล่าเรื่องราวความประทับใจที่คน ได้พบในสถานที่แห่งนั้น
4. บอกเล่าเรื่องราวที่คนพบเห็นและรู้สึกไม่ชอบ ในขณะที่ไปสถานที่แห่งนั้น
5. ผู้วิจัยและเยาวชนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเรื่องที่เยาวชน ได้บอกเล่า
6. ผู้วิจัยเชื่อมโยงเรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติกับหนังสือเรื่องตะลุยแดนหิมพานต์ และเมราเคีย รวมถึงให้เยาวชน ได้แสดงความคิดเห็น
7. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยการเสนอหนังสือ เรื่องพ่อของผมเป็นซูเปอร์แมนและมหัศจรรย์บรรณารักษ์

รายงานผลและข้อสังเกตจากผู้วิจัย

1. ชาวชนรายงานให้ทราบว่า ได้ดูแลรักษากระดานภาพที่พวกคนได้จัดเป็นอย่างดี เพื่อนในศูนย์ฝึกฯ ก็ให้ความร่วมมือด้วยเช่นกัน เมื่อสอบถามจำนวนผู้ที่เข้ามาชมกระดานภาพได้คำตอบว่า เจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์ของชาวชนที่นี่ได้มาชมกระดานภาพ และชาวชนยังกล่าวว่าเป็นเรื่องแปลกที่กระดานภาพสามารถอยู่ในสภาพที่ดีได้นานกว่ากระดานภาพอื่น ๆ เพราะส่วนใหญ่กระดานภาพจะถูกทำลายภายในไม่ถึงสัปดาห์ ผู้วิจัยขอชี้บายว่า อาจเป็นเพราะพวกเราได้ขอความร่วมมือจากเพื่อน ๆ อันเป็นการบอกล่วงหน้าอย่างสุภาพ หากเราต้องการขอความร่วมมือจากผู้อื่นควรทำด้วยความสุภาพ จึงจะทำให้เราได้รับความร่วมมือและควรจดจำเอาไปใช้ในการดำรงชีวิตวันข้างหน้า

2. การอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือเรื่อง 24 ยอดคดีคุณและน้ำใจกว้างทองนั้น ชาวชนให้ความสนใจอ่านค่อนข้างน้อย มีเพียงบุคคลเดียวเท่านั้นที่บอกว่าอ่านจบและชอบ ทั้งยังสามารถเล่าเรื่องบางตอนที่คนชอบให้เพื่อนฟังด้วย ส่วนความเห็นของคนอื่น ๆ คือ อ่านไม่จบ บางคนยังไม่ได้อ่าน ผู้วิจัยเห็นว่า ชาวชนให้ความสนใจกับหนังสือเรื่องตะลุยแดนหิมพานต์และเมราเคียมากกว่า เป็นเพราะเรื่องราวที่สนุกสนานตื่นเต้น เร้าใจ มีการผจญภัย และตัวละครแปลก ๆ เช่น กิณวี กิณร กิเลน เป็นต้น แต่ผู้วิจัยได้สรุปเรื่องราวและข้อคิดต่าง ๆ จากหนังสือทั้งสองเล่มให้ชาวชนได้ทราบ และแนะนำให้อ่านในเวลาว่าง ส่วนเอกยังคงมีพฤติกรรมเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คือ ไม่อ่านหนังสือแต่ยังคงฟังเพื่อนอภิปรายเหมือนเช่นเดิม

3. เข้าสู่กิจกรรม ชาวชนบางคนเคยไปในสถานที่ที่มีภาพแสดงบนกระดานภาพ บางคนไม่เคยไปแต่ได้ไปในสถานที่อื่นแทน ในความคิดเห็นของชาวชน คือ ภาพที่ถ่ายจากอนุสาวรีย์มีความสวยงามกว่าที่ได้เห็นเพราะผู้ถ่ายเป็นช่างภาพมืออาชีพ สถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวชนได้ไปสัมผัส ก็มี ความสวยงามเช่นกันซึ่งเป็นความประทับใจที่ยังจำได้ ชาวชนส่วนใหญ่จะไปทะเลใกล้ ๆ บ้าน เพราะไม่มีเงินมากพอจะ ไปเที่ยวยังสถานที่ไกล ๆ อย่างในภาพที่จัดแสดง ชาวชนสอบถามผู้วิจัยว่า เคยไปที่โคมาม้าง ผู้วิจัยจึงเล่าประสบการณ์เมื่อครั้งไปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้ชาวชนฟัง

4. ชาวชนได้เล่าเรื่องราวที่พบเห็นและไม่ชอบเวลาไปสถานที่ท่องเที่ยว คือ เรื่องที่มีคนนำช้างไปเดินตามชายหาดเพื่อหารายได้ ทำให้ช้างนั้นได้รับอันตรายจากเศษขวด เศษแก้วที่ผู้คนทิ้งไว้ เป็นสิ่งที่ไม่ดีและน่าสงสารช้าง เพื่อน ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ช้างเหมาะสมที่จะอยู่ในป่ามากกว่าอยู่ในเมืองหรือทะเล ควรนำกลับไปยังที่อยู่ของมันจะดีกว่า ผู้วิจัยได้แนะนำชาวชนในเรื่องการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี เราสามารถมีทะเลหรือภูเขาที่สวยงามอย่างนี้คู่กับโลกต่อไปได้ ถ้าเรารักษาให้คงอยู่ในสภาพเดิมโดยไม่ทำลายเพราะความมั่งงาย เมื่อเราได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติเพื่อความ สุขของเราแล้ว เราก็ควรจะถนอมและรักษามันเป็นการตอบแทนด้วย ทุกคนควรจะมีความรับผิดชอบต่อตัวเอง หากเมื่อไปถึงสังคมด้วยก็จะเป็นการดีมาก อย่างเช่น ถ้าเราเห็นอะไรที่สกปรกก็เก็บทิ้งให้เรียบร้อย เหมือนที่ผู้วิจัยทำให้อูเป็นตัวอย่างเสมอเมื่อเข้ามาที่ชุมชนนี้ ถ้าชาวชน

สังเกตให้ดูจะเห็นว่า ผู้วิจัยจะเก็บเศษกระดาษเสมอ พวกเราควรฝึกทำให้เป็นนิสัย ผู้คนพบเห็นจะได้ยินชมชอบว่าเราเป็นผู้รักความสะอาดและมีระเบียบ

5. ผู้วิจัยเชื่อมโยงเรื่องธรรมชาติกับหนังสือตะลุยกแดนหิมพานต์และเมราเคีย เขาชนที่ได้ อ่านเรื่องทั้งสองแล้ว ผลัดกันเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง มีบางคนที่ไม่ได้อ่านเพราะผู้วิจัยให้ไว้อย่างละหนึ่ง เล่มเท่านั้น เขาชนในกลุ่มที่ไม่ได้อ่านจะตั้งใจฟังเรื่องที่เพื่อนเล่า และมีความกระหายอยากที่จะ อ่านบ้าง ยกเว้นเอกเพียงคนเดียวที่ไม่สนใจอ่านเรื่องดังกล่าวแต่ยังคงฟังเพื่อนอภิปรายและมีคำถาม บ้างเล็กน้อยหลังจากที่ฟังเพื่อนเล่าจบ ผู้วิจัยได้พูดสรุปเนื้อเรื่องเพียงคร่าว ๆ เพราะไม่อยากจะให้ผู้ที่ ยังไม่ได้อ่านเสียอรรถรสในการผจญภัยกับหนังสือทั้งสองเล่มนี้ไป

6. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเสนอหนังสือ คือ หนังสือเรื่องมหัศจรรย์บรรณาภิรักษ์ และพ่อของผมเป็นซูเปอร์แมน ผู้วิจัยได้ตั้งใจให้เขาชนอ่านวรรณกรรมที่มาจากประเทศอื่นบ้าง คือ ประเทศแคนาดาและฟินแลนด์ ลักษณะรูปเล่มของหนังสือทั้งสองสวยงามและมีสีสันสดใส ทำให้เขาชนมีความสนใจที่จะอ่านมาก ผู้วิจัยแจกหนังสือให้เขาชนไปอ่าน โดยเสรี

7. ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า มีเขาชนที่อยู่ในกลุ่มควบคุมเข้านั่งฟังด้วยเหมือนเช่นเคย และมี เขาชนอื่น ๆ แวะเวียนมานั่งฟังด้วยบ้าง เขาชนนอกกลุ่มนี้มีความสนใจในหนังสือที่ผู้วิจัยได้ เตรียมมาเช่นกัน

การประเมินผล

หลังจากที่เขาชนกลุ่มตัวอย่างได้ทำกิจกรรมเข้าใจในธรรมชาติแล้ว การประเมินผลมีดังนี้

1. เขาชนกลุ่มตัวอย่างได้รู้ถึงความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งเพื่อในการ ดำเนินชีวิตและการพักผ่อนหย่อนใจ
2. เขาชนสามารถเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ทุกคนต้องรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิบัติตนเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี

กิจกรรมที่ 7

คุณธรรมของเพื่อนที่ดี

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เยาวชนได้ทราบถึงลักษณะของเพื่อนในแต่ละประเภท
2. เพื่อให้เยาวชนรู้จักคุณลักษณะของเพื่อนที่ดี และคุณธรรมที่ควรปฏิบัติต่อเพื่อน

จำนวนสมาชิก   5   คน

ระยะเวลา   2   ชั่วโมง

สถานที่   โรงอาหาร

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. หนังสือเรื่องพ่อสอนลูก
2. หนังสือเรื่องบทเรียนชีวิต
3. หนังสือเรื่องความภูมิใจของลอย
4. หนังสือเรื่องที่สุดของหัวใจ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายและพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา   คือ   หนังสือเรื่อง มหัศจรรย์บรรณาธิการและพ่อของผมเป็นซูเปอร์แมน
2. แจกหนังสือเรื่องพ่อสอนลูกให้กับเยาวชน โดยให้เยาวชนนั่งกับคู่ของตน
3. ให้เยาวชนอ่านเนื้อเรื่องที่พ่อสอนลูกเกี่ยวกับหลักการคบเพื่อน
4. ให้เยาวชนอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของเพื่อนที่ดีตนคบในปัจจุบันและความประพฤติกของคนที่มีต่อเพื่อน
5. ผู้วิจัยและเยาวชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ฟัง

รายงานผลและข้อสังเกตจากผู้วิจัย

1. ในวันนี้ทุกคนต้องทำกิจกรรมในโรงอาหาร เนื่องจากฝนตกหนักและมีฟ้าคะนอง ทำให้การทำกิจกรรมค่อนข้างมีปัญหาในเรื่องเสียงของฝนที่ตกกระทบหลังคาของโรงอาหาร และได้มีน้ำฝนหยดโดยทั่วไปเนื่องจากหลังคารั่วซึมต้องทำการย้ายที่นั่งหลายครั้ง มีเยาวชนหลายคนนอนหลับอยู่ในโรงอาหาร ทำให้เยาวชนกลุ่มทดลองและผู้วิจัยไม่กล้าพูดคุยเสียงดัง การทำกิจกรรมใน

ครั้งนี้ค่อนข้างที่จะมีอุปสรรคพอสมควร วันนี้ เอกไม่เข้าร่วมกลุ่ม ผู้วิจัยเริ่มอภิปรายหนังสือเรื่อง มหัศจรรย์บรรณาธิการและเรื่องพ่อของผมเป็นซูเปอร์แมน มีเยาวชน 3 คน ได้แก่ รุต ชัยและเดช แสดงให้เห็นถึงการเริ่มเข้าสู่การระบายนามความซุนข้องที่กดดันเพื่อคลายความทุกข์ แต่ยังไม่ถึงขั้นหยั่งเห็นและเปลี่ยนแปลงเจตคติ เช่น รุตบอกว่าเขาเห็นด้วยกับเรื่องมหัศจรรย์บรรณาธิการที่เฟาสอนให้เด็กและเยาวชนอ่านหนังสือ เพราะเขารู้สึกว่าหลังจากที่ได้อ่านหนังสือที่ผู้วิจัยมอบให้ คนเองมีการเปลี่ยนแปลง คือ มองเห็นบางอย่างผ่านเรื่องที่ได้อ่าน มีสมาธิมากขึ้น เป็นคนมีเหตุมีผลมากกว่าเดิม เพราะหนังสือจะบอกถึงเหตุที่เกิดและผลที่ตามมาเสมอ อ่านหนังสือแล้วคนรู้สึกสนุก และมีความสุข ซึ่งชัยและเดชเห็นด้วย ส่วนเรื่องพ่อของผมเป็นซูเปอร์แมน ชัยกล่าวว่า ถ้าเขาเป็น "เลาเวอ" ตัวละครในเรื่องก็คงจะมีความคิดไปไหนทางเดียวกัน เพราะนั่นเป็นวิธีที่ดีที่สุด คือ สามารถอยู่กับปัญหาได้โดยไม่ทำให้ตนเองเป็นเด็กมีปัญหา หาเรื่องที่มีประโยชน์ทำ เพื่อไม่ให้ตนเองต้องหมกมุ่นอยู่กับสภาพที่กดดัน ซึ่งตนเองนั้นพยายามปฏิบัติจริงในชีวิตปัจจุบัน คือ มองหาสิ่งที่มีประโยชน์และทำให้ตนเองมีความสุขจะดีกว่า เพราะนี่คือสิ่งที่ดีที่สุดในเวลานี้ เดชมีความสุขเห็นไม่แตกต่างไปจากเพื่อนทั้งสองแต่ได้เพิ่มเติมว่าหนังสือช่วยให้หายเครียด ลดความกังวลได้ เพราะเวลาที่เรารับหนังสือโดยเฉพาะเรื่องที่ราสนใจมาก ๆ เราจะจับจ้องอยู่กับสิ่งนั้นจนกระทั่งลืมความกังวลที่มีอยู่รอบตัวลงไปได้มากทีเดียวแม้จะยังไม่ทั้งหมด ส่วนศักดิ์และกิตติบอกเพียงว่า อ่านแล้วบางเรื่องทำให้สนุก ได้ข้อคิดในหลาย ๆ อย่าง รู้สึกร่วมไปอยู่ในเรื่องราวที่น่าบ๊อง ๆ อย่างเช่น เรื่องเด็กชายชาวเลและป่าไผ่ชายทุ่ง เป็นต้น ศักดิ์กล่าวว่า คนเองคลายความกังวลในเรื่องต่าง ๆ ลงไปได้มาก พูดเก่งขึ้นและรู้จักยอมผู้อื่นมากกว่าเมื่อก่อน ส่วนกิตตินั้นบอกว่า ความหมกมุ่นกับความทุกข์และปัญหาที่มีอยู่ลดน้อยลง พูดเก่งขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง เยาวชนทั้งสองนี้ยังอยู่ในขั้นของการมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมในประสบการณ์ เอก (ผู้ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม) ยังอยู่ในระดับขั้นตอนของการอ่าน และฟังเท่านั้น คือ นำตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมเมื่อได้ฟังจากผู้อื่น ทำให้สารที่ได้รับไม่สมบูรณ์เพราะการฟังจะรับสาระได้น้อยกว่าการอ่าน ทำให้ไม่สามารถเลียนแบบเชิงเปรียบเทียบ ไม่สามารถมีอารมณ์ความรู้สึกร่วม ไม่สามารถระบายนามความซุนข้องและคลายความทุกข์ได้เลย

2. ผู้วิจัยได้แจกหนังสือเรื่องพ่อสอนลูกให้กับเยาวชน และให้เยาวชนนั่งกับคู่ของคุณ เพราะหนังสือที่ผู้วิจัยเตรียมมานั้นมีเพียงแค่ 3 เล่มเท่านั้น โดยให้เวลาในการอ่าน 45 นาที ส่วนคนที่ยังไม่ได้อ่านผู้วิจัยให้อ่านหนังสือเล่มอื่นที่ได้เตรียมมา เมื่อทุกคนอ่านจบ ผู้วิจัยสอบถามถึงลักษณะของเพื่อนที่เยาวชนคบอยู่ในปัจจุบัน ได้รับคำตอบที่คล้าย ๆ กันว่าเป็นเพื่อนกินแทบทั้งสิ้น ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความห่วงใยกันนั้นไม่มี และเมื่อผู้วิจัยถามเกี่ยวกับการประพฤติก่อนหน้านี้ต่อเพื่อน ก็ได้รับคำตอบคล้าย ๆ กันอีกว่าไม่ต่างกัน เพราะเวลาเกิดเรื่องก็จะตัวใครตัวมัน หาทางรอดกันเอาเอง

3. ผู้วิจัยได้สอบถามถึงเรื่องที่ได้อ่านเมื่อสักครู่ คุณพ่อที่สอนลูกในเรื่องดังกล่าวได้กล่าวถูกต้องหรือไม่ เขาวนตอบว่าถูกต้อง ผู้วิจัยจึงแนะนำวิธีการคบเพื่อนอย่างง่าย ๆ ให้ฟังว่า เพื่อนที่มีความหวังดีต่อเรานั้น คือ เพื่อนที่ไม่มีวันสนับสนุนหรือชักชวนให้เพื่อนของตนเองทำในสิ่งที่ไม่ดีหรือไม่ถูกต้อง ในทางกลับกันถ้าหากเราต้องการมีเพื่อนแท้ ที่จริงใจ เราควรต้องมีความหวังดีและจริงใจให้กับเขาเช่นกัน ถ้าทำตามวิธีง่าย ๆ นี้ได้ รับรองว่าชีวิตของเราจะมีคนดีแวดล้อมอย่างแน่นอน หนังสือเล่มนี้มีประโยชน์มาก สั่งสอนเรื่องของคุณธรรมการครองคนให้เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติดีทั้งกาย วาจา ใจ เป็นแนวทางที่ดีในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน

4. กิจกรรมการอ่าน โดยการเสนอหนังสือ 4 เล่มสุดท้าย ได้แก่ เรื่องพ่อสอนลูก บทเรียนชีวิต ความภูมิใจของลอยและที่สุดของหัวใจ ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาของสองเรื่องแรกให้ฟังคร่าว ๆ เพราะหนังสือทั้งสองเล่มนี้ไม่สามารถเล่าเป็นเรื่องราวได้ ส่วนเรื่องความภูมิใจของลอยผู้วิจัยเล่าเรื่องราวช่วงเริ่มต้นให้ฟังและให้เขาวนติดตามอ่านต่อให้จบ เพราะเรื่องราวเขียนไว้ได้ดีและน่ารัก เรื่องสุดท้าย คือ ที่สุดของหัวใจ ผู้วิจัยยกตัวอย่างเรื่องที่ประทับใจตอนที่ข้าราชการผู้หนึ่งไม่เก่งราชาศัพท์ ได้กราบทูลถวายรายงาน โดยใช้ราชาศัพท์แบบผิด ๆ ถูก ๆ ให้เขาวนฟังพร้อมแสดงภาพประกอบ สังเกตว่าเขาวนจะให้ความสนใจในหนังสือสองเล่มหลังมากกว่า เพราะภาพประกอบมีสีสันสดใส ผู้วิจัยยังคงแนะนำให้เขาวนอ่านหนังสือที่ให้ความรู้โดยตรงไปตรงมาบ้าง เพื่อที่จะทำให้ความรู้ของเราเพิ่มพูน ทำให้เป็นคนทันสมัยทันสมัย หากอ่านหนังสืออยู่ประเภทเดียวจะทำให้ความรู้ของเราไม่กว้างขวางพอ

การประเมินผล

หลังจากที่เขาวนกลุ่มทดลองได้ทำกิจกรรมคุณธรรมของเพื่อนที่ดี การประเมินผลมีดังนี้

1. เขาวนได้ทราบถึงลักษณะของเพื่อนในแต่ละประเภท จากหนังสือที่อ่านในกิจกรรมครั้งนี้
2. เขาวนได้ทราบถึงลักษณะของเพื่อนดีที่ควรคบหา และการปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีของผู้อื่น
3. เขาวนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาที่ต่างกัน บางคนเริ่มเข้าสู่การระบายนามณ์ขุนข้องที่กลด้นเพื่อคลายความทุกข์ บางคนเริ่มเข้าสู่การมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมในประสบการณ์ และยังมีเขาวนยังอยู่ในพัฒนาการขั้นเริ่มต้นที่มีแนวโน้มพัฒนาน้อยกว่าเขาวนคนอื่น ๆ

กิจกรรมที่ 8

ความประทับใจและวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เยาวชนได้รับทราบความประทับใจของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง
2. เพื่อให้เยาวชนได้สำรวจตนเองถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของการทำกิจกรรมการอ่านเพื่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

จำนวนสมาชิก   6   คน

ระยะเวลา   2   ชั่วโมง

สถานที่   โรงอาหาร

เครื่องมือและอุปกรณ์   1. เครื่องบันทึกเสียง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ทักทายและสนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านไปเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา คือ หนังสือเรื่อง พ่อสอนลูก บทเรียนแห่งชีวิต ความภูมิใจของลอยและที่สุดของหัวใจ
2. เยาวชนกล่าวถึงควมประทับใจและความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกลุ่มของตนเอง
3. เยาวชนร่วมกันสรุปถึงคุณค่าที่ได้รับจากกิจกรรมการอ่านและหนังสือ
4. ผู้วิจัยสรุปปิดงานวิจัย
5. ผู้วิจัยทำการทดสอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายงานผลและข้อสังเกตจากผู้วิจัย

1. หนังสือทั้งสี่เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรื่องพ่อสอนลูก หนังสือเรื่องบทเรียนแห่งชีวิต หนังสือเรื่องความภูมิใจของลอย หนังสือเรื่องที่สุดของหัวใจ เยาวชนจะอ่านเพียงสองเล่มหลังเท่านั้น เพราะน่าสนใจและสนุก เรื่องพ่อสอนลูกมีเนื้อหาความรู้มากเกินไป ไม่มีอะไรเร้าใจตื่นเต้น ส่วนเรื่องบทเรียนชีวิต บางเรื่องราวที่เขียนอยู่ไกลตัวถึงต่างประเทศทำให้อ่านเข้าใจไม่ได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงสรุปเนื้อหาสาระและข้อคิดในหนังสือทั้งสี่เล่มให้ฟัง เดชเป็นตัวแทนบอกเล่าเรื่องราวบางตอนที่ประทับใจในหนังสือที่สุดของหัวใจ ส่วนกิตติเป็นตัวแทนเล่าตอนที่ชอบและน่าตื่นเต้นในความภูมิใจของลอย แสดงให้เห็นว่าหากเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่สนุกสนาน คลายเครียด

แล้ว เขาจะยังให้ความสนใจเหมือนเช่นเคย ต่างกับหนังสือที่มีเนื้อหา สาระ ความรู้แบบ บอกล่าตรง ๆ เขาจะไม่ชอบ

2. เขาจะเริ่มพูดความประทับใจและความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ของกลุ่มตนเอง โดยจะเริ่ม จากคู่ของ รุด และ ซัย

ซัย: “รุด เพื่อนหรือคู่หูของผมหลังจากที่ได้อ่านหนังสือมาหลายเล่มหลายรูปแบบ ผมรู้สึก ว่าเพื่อนผมมีความใจเย็นมากขึ้นครับ มีขันติ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น”

รุด: “ซัย เพื่อนผมเมื่อก่อนชอบแกล้งเพื่อนครับ ทำให้หลายคนโกรธและไม่พอใจ มาระยะ หลัง แกล้งเพื่อนน้อยลงครับและมีน้ำใจรักเพื่อน ไม่ทิ้งเพื่อนครับ แต่ก่อนเขาแต่ใจตัวเอง ปัจจุบัน ไม่ค่อยเห็นแล้วครับ”

เดช: “คู่หูผม คือ ‘กิตติ’ ครับ ณ วันนี้พูดเก่งขึ้นมากเลขครับ ว่าเริ่มมากขึ้นกว่าเมื่อก่อน มีความรับผิดชอบมากขึ้นด้วยครับ”

กิตติ: “เดช เพื่อนผมวันนี้ขยันมากขึ้นครับ อ่านหนังสือเยอะมาก เห็นที่ไรก็อ่านแค่หนังสือ เล่าบอกว่าวันหนึ่งจะไม่ให้ใครดูถูกครับ ผมก็คิดว่าเพื่อนผมต้องประสบความสำเร็จตามที่หวังเน่ นอนครับ”

ศักดิ์: “เพื่อนของผม ‘เอก’ ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงครับ จากวันแรกจนถึงวันนี้เหมือนเดิม ทุกอย่าง ชอบคุณครับ”

เอก: “เพื่อนผม ‘ศักดิ์’ ว่าเริ่มและขยันเรียนขึ้น พูดเก่งขึ้น ขยันมาก เมื่ออยู่ในห้องเรียนจะ ตั้งใจเรียนและไม่ค่อยเล่นครับ”

3. เขาจะร่วมกันสรุปถึงคุณค่าที่ตนได้รับจากกิจกรรมการอ่านและหนังสือ

รุด: “เมื่อก่อนผมเป็นคนอ่านหนังสือน้อยครับ แทนจะไม่อ่านเลยเพราะขี้เกียจแต่วันนี้ผม เชื่อแล้วครับว่าหนังสือทำให้เรามีความสุขได้ ทำให้เราสนุกได้ และผมได้ข้อคิดมากมายจาก หนังสือที่ได้อ่านครับ ผมจะออกจากที่นี่ในเร็ว ๆ จะเป็นคนใหม่ครับ และจะพยายามไม่ทิ้งการอ่าน อยากให้มีกิจกรรมอย่างนี้อีกครับสนุกดี”

ซัย: “เหมือนผมได้กลับไปห้องทุ่งนาเหมือนเดิมครับ เวลาได้อ่านแล้วมีความสุข สนุก เพลิดเพลิน หนังสือให้อะไรกับเราเยอะครับ บางครั้งมันก็อธิบายไม่ได้ เพราะถ้าคนที่ไม่ชอบอ่านก็ จะไม่ทราบครับ อยากให้ศูนย์ฝึกฯ ที่นี่มีห้องสมุดและมีหนังสือนำอ่านแบบนี้ครับ คงทำให้เยาวชน ที่นี่ได้ประโยชน์อีกหลายคน ชอบคุณครับ”

เดช: “หนังสือทำให้ผมมีโลกกว้างและมีจินตนาการครับ สร้างความฝัน ให้เราอยากเป็น ไนน์อยากเป็นนี้ ความกลัวที่ผมเคยมีอยู่ในหลาย ๆ เรื่อง คอนันต์กลัวน้อยลงแล้วครับเพราะมีตัวอย่าง ในหนังสือให้เห็นว่ายังมีคนที่กล้ามากกว่าผมอีกครับ ผมชอบอ่านหนังสือและจะอ่านต่อไป อยากให้

เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ได้มีหนังสือดี ๆ อย่างนี้อ่าน ถ้าได้ทำกิจกรรมด้วยก็จะดีขึ้นไปอีก เพราะจะได้ความรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นเพิ่มขึ้นด้วย ขอขอบคุณครับ”

กิตติ: “ผมเป็นคนอ่านหนังสือช้า เมื่อก่อนจะขี้เกียจไม่ค่อยหาหนังสือมาอ่าน พอได้อ่านหนังสือในวันนี้ผมถึงทราบว่า หนังสือเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผมหายคิดถึงบ้านครับ และได้ข้อคิดดี ๆ จากตัวละครหลาย ๆ ตัวในหนังสือหลาย ๆ เล่ม ตอนนี่ผมทราบแล้วครับว่าผมชอบหนังสือประเภทไหน”

ศักดิ์: “หนังสือทำให้ผมมีกำลังใจมากขึ้นครับ พร้อมทั้งจะสู้กับปัญหา หากแก้ไม่ตก ก็จะปล่อยวางแล้วหาหนังสือมาอ่าน วันหนึ่งปัญหาของผมจะต้องแก้ไขได้แน่นอน ผมเชื่ออย่างนั้น เพราะในหนังสือมีหลายคนที่ต้องผจญกับปัญหาแต่ก็สามารถผ่านไปได้อย่างดี ผมชอบอ่านหนังสือมากขึ้นแล้วครับ ขอขอบคุณครับ”

เอก: “ไม่มีอะไรจะพูดครับครู ผมก็รู้สึกดีขึ้น เวลาฟังครูพูด ขอขอบคุณครับ”

ผู้วิจัย: “ต้องขอขอบคุณน้อง ๆ ทุกคนมากที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมาโดยตลอด และทำให้พี่ได้เรียนรู้ ได้รู้จักชีวิตของผู้อื่นเพิ่มเติมอีกมากมายนัก ขอขอบคุณสำหรับความจริงใจที่มีให้ พี่ตลอดเวลาที่ได้ร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน พี่ได้มอบสิ่งดี ๆ ในชีวิตให้น้องอีกคนละหนึ่งอย่างนั่นคือ หนังสือและการอ่าน จากที่ใช้เวลาร่วมกันมา น้อง ๆ คงเชื่อแล้วว่า สิ่งพี่นำมาให้นั้นก่อให้เกิดประโยชน์กับน้องจริง ประสบการณ์ที่ได้จากการอยู่ในศูนย์ฝึกฯ แห่งนี้เก็บไว้เป็นบทเรียนเพื่อเตือนตัวเองและคนรอบข้าง อย่าลืมเรื่องการคบเพื่อนนะละ เลือกให้ดี ถ้าเลือกไม่ได้ให้ใช้หนังสือเป็นเพื่อนนี้แหละดีที่สุดแล้ว หนังสือไม่เป็นโทษกับใครนะแค่ขอให้น้อง ๆ เลือกอ่านในสิ่งที่เป็นประโยชน์กับตนเอง ขอให้ทุกคน โชคดี สวัสดิ์ค่ะ”

4. ผู้วิจัยทำการทดสอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยย้ำเน้นถึงความรู้สึกนึกคิด ณ ปัจจุบัน และเก็บรวบรวมผลคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์

การประเมินผล

หลังจากเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมความประทับใจแล้ว การประเมินผลมีดังนี้

1. เยาวชนได้รับความประทับใจจากความรู้สึกที่เพื่อนเยาวชนกล่าวถึงตน ส่วนใหญ่เป็นไปในทางที่ดี สามารถสร้างกำลังใจได้เป็นอย่างมาก
2. เยาวชนเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของตนเองที่เกิดขึ้นจากการได้ร่วมกิจกรรมการอ่านว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมากน้อยต่างกันไปในแต่ละบุคคล
3. เยาวชนได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของการอ่านและหนังสือว่าสามารถที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมถึงให้ความสนุก เพลิดเพลิน ทำให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

4.5 สรุปผลจากกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน

จากการทำกิจกรรมการอ่านทั้ง 8 กิจกรรม โดยกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน สรุปผลการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนได้ดังนี้

นายรุต นายเดช และนายชัย มีการพัฒนาตามลำดับไปจนถึงขั้นตอนที่ 4 คือ ขั้นตอนการระบายความขุ่นข้องที่กีดกันเพื่อคลายความทุกข์ (Catharsis) ซึ่งขั้นตอนนี้จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่เยาวชนเกิดการเลียนแบบเชิงเปรียบเทียบ และมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมในประสบการณ์ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ มีผลทำให้เยาวชนได้ระบายความขุ่นข้องที่กีดกันออกมา สามารถที่จะปลดปล่อยสิ่งที่กีดกันจิตใจ ทำให้ความตึงเครียดทางอารมณ์และจิตใจลดลง สามารถเผชิญความเป็นจริงในชีวิตคนได้

นายศักดิ์และนายกิติ มีการพัฒนาตามลำดับไปจนถึงขั้นตอนที่ 3 คือ ขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังจากขั้นตอนการเลียนแบบเชิงเปรียบเทียบ (Experience vicariously) กล่าวคือ เยาวชนจะเกิดความรู้สึกเหมือนอยู่ในประสบการณ์จริง หรือมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับปัญหา หรือแม้แต่เหตุการณ์ฝังใจที่สะท้อนอยู่ในหนังสือที่ได้อ่าน ทำให้เยาวชนเกิดความถ่ายโอนความรู้สึกไปกับเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อเชื่อมโยงมาสู่ประสบการณ์ในชีวิตจริงของตนเองในที่สุด

นายเอก ไม่มีการพัฒนามากนัก ยังอยู่ในขั้นตอนที่ 1 คือ ขั้นตอนการอ่าน ดู ฟัง (Read or view or listen) ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนแรกของกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองโดยผ่านการอ่าน บุคคลใดที่ไม่ผ่านขั้นตอนนี้ก็จะไม่สามารถไปสู่ขั้นตอนอื่น ๆ ได้

ผลจากกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่านเป็นรายบุคคล สามารถสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

สรุปผลจากกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่านเป็นรายบุคคล

รายชื่อ	จัดการอ่าน ดู ฟัง	จับประเด็นบทประพันธ์ หรือบทกวี	จัดการมี อารมณ์ความรู้สึก ร่วมใน ประสบการณ์	จับระบบ อารมณ์หวน รู้สึกนึกคิด	จัดการหยั่งเห็น	จัดการเปลี่ยน แปลงเจตคติ หรือพฤติกรรม
นายรูด	←			→		
นายศักดิ์	←		→			
นายเดช	←			→		
นายชัย	←			→		
นายกิตติ	←		→			
นายเอก	←	→				

4.6 สิ่งแวดล้อมในการวิจัย

4.6.1 ชาวชนในกลุ่มทดลอง

ชาวชนกลุ่มทดลองเป็นชาวชนที่มีความสนใจและมีความตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจมาตั้งแต่ต้น พร้อมทั้งเปิดรับและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่ปิดกั้นตนเองจากสิ่งต่าง ๆ มีความเป็นเหตุเป็นผลเป็นพื้นฐาน ทำให้ง่ายต่อการทำกิจกรรมและทำให้กิจกรรมลุล่วงไปได้ด้วยดี

4.6.2 ชาวชนในกลุ่มควบคุม

ชาวชนกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี กล่าวคือ ไม่พยายามที่จะเข้ามามีส่วนร่วมจนเกินขอบเขต จึงทำให้ผลของการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองในกลุ่มนี้มีความเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4.6.3 บุคลากรในองค์กร

บุคลากรในองค์กร มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมากในการทำการวิจัย เพราะชาวชนในศูนย์ฝึกฯ จะให้ความเคารพและเชื่อฟังบุคคลภายนอก ก็คือเมื่อมีเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกฯ เป็นผู้คอยประสานงาน กำกับดูแลอยู่ตลอดเวลา ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรทำให้ผู้ทำการวิจัยไม่มีความกดดันในขณะปฏิบัติงาน ซึ่งถือได้ว่า เป็นหัวใจสำคัญของการทำงานวิจัย อีกประการหนึ่งที่

สำคัญ ก็คือ การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยบุคลากรในองค์กรที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องหลายท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย

4.6.4 สถานที่

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยองนี้ มีเนื้อที่ที่กว้างขวาง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โล่ง และเพื่อมิให้ขัดกับกฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ ผู้ดำเนินการวิจัยจึงจะต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ในที่โล่งเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกฯ สามารถที่จะมองเห็นได้ในระยะสายตา ทั้งนี้ เพราะคำนึงถึงเรื่องของความปลอดภัยของผู้วิจัยเป็นสำคัญ ดังนั้น การอยู่ในที่โล่งและที่มีผู้คนจำนวนมาก ๆ จึงทำให้ยากต่อการสร้างสมาธิในการทำกิจกรรมทั้งต่อตัวผู้วิจัยเองและกลุ่มตัวอย่างมากพอสมควร

4.6.5 ผู้ดำเนินการวิจัย

นอกจากความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยจะต้องมีเป็นพื้นฐานแล้ว การทำกิจกรรมประเภทนี้ ผู้วิจัยจะต้องเป็นผู้ที่มีลักษณะการพูด น้ำเสียง การนำเสนอที่น่าฟัง มีจังหวะจะโคนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้สามารถสร้างความสนใจในกิจกรรมในลักษณะนี้ได้ อีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ การเข้าใจและเข้าถึงลักษณะหรือบุคลิกภาพ รวมถึงนิสัยใจคอของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน อันจะทำให้สามารถรู้ถึงวิธีการที่จะกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมต่อกลุ่มนั้น ๆ หรือคน ๆ นั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการรู้จักปรับเปลี่ยนยุทธวิธีในการทำงานก็มีความสำคัญเช่นกัน สิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับผู้ดำเนินการวิจัย คือ ความไม่มีอคติ ความเป็นมิตรและความจริงใจในการทำงาน ทั้งกับกลุ่มตัวอย่างและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ผู้ที่ดำเนินการวิจัยในกิจกรรมประเภทนี้มีความสุขและมีความสุขกับการทำงาน

4.7 วิเคราะห์ผล

ภายหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลจากการทดสอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นมาก ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นเล็กน้อย บางรายเท่าเดิมและมีบางรายที่มีค่าลดลง (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

คะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองกิจกรรม

ชื่อ – สกุล เยาวชน	อายุ (ปี)	คะแนน ก่อนการทดลอง	คะแนน หลังการทดลอง
กลุ่มทดลอง			
นายรุต	18	13	41
นายศักดิ์	17	19	43
นายเดช	18	19	39
นายชัย	17	19	38
นายกิตติ	15	19	46
นายเอก	18	19	28
กลุ่มควบคุม			
นายวัฒน์	18	20	22
นายตระกูล	18	22	23
นายทอง	17	22	30
นายสอน	18	25	23
นายรงค์	18	25	25
นายกฤษณ์	18	25	25

4.7.1 วิเคราะห์ผลกรณีนายรุต

การเห็นคุณค่าในตนเองของรุต เพิ่มขึ้นมากหลังจากผ่านกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน โดยเฉพาะด้านตัวตนทั่วไปและด้านทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

สรุปคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายรุต ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ประเภท	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
ด้านคนทั่วไป	7	19
ด้านสังคม-เพื่อน	2	5
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	0	7
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	1	5
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	3	5
รวม	13	41

4.7.2 วิเคราะห์ผลกรณีนายศักดิ์

การเห็นคุณค่าในตนเองของศักดิ์ เพิ่มขึ้นในหลายด้านหลังจากผ่านกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน โดยเฉพาะด้านตัวคนทั่วไป ด้านสังคม-เพื่อนและด้านทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11

สรุปคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายศักดิ์ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ประเภท	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
ด้านคนทั่วไป	7	21
ด้านสังคม-เพื่อน	2	6
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	5	8
ด้าน โรงเรียน-การศึกษา	3	2
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	2	6
รวม	19	43

4.7.3 วิเคราะห์ผลกรณีนายเดช

การเห็นคุณค่าในตนเองของเดช เพิ่มขึ้นหลายด้านหลังจากผ่านกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน โดยเฉพาะด้านตัวตนทั่วไป ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่และทางด้านการศึกษา (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

สรุปคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายเดช ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ประเภท	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
ด้านคนทั่วไป	12	20
ด้านสังคม-เพื่อน	4	5
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	2	8
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	1	5
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	0	1
รวม	19	39

4.7.4 วิเคราะห์ผลกรณีนายชัย

การเห็นคุณค่าในตนเองของชัย เพิ่มขึ้นในทุกด้านหลังจากผ่านกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน โดยเฉพาะด้านตัวตนทั่วไป ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

สรุปคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายชัย ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ประเภท	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
ด้านคนทั่วไป	8	17
ด้านสังคม-เพื่อน	3	7
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	5	8
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	2	4
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	1	2
รวม	19	38

4.7.5 วิเคราะห์ผลกรณีนายกิตติ

การเห็นคุณค่าในตนเองของกิตติ เพิ่มขึ้นในทุกด้านหลังจากผ่านกระบวนการเพิ่มคุณค่าในตนเองด้วยการอ่าน โดยเฉพาะด้านตัวตนทั่วไป ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

สรุปคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายกิตติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ประเภท	คะแนนก่อน การทดลอง	คะแนนหลัง การทดลอง
ด้านคนทั่วไป	6	23
ด้านสังคม-เพื่อน	3	6
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	3	8
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	3	4
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	4	5
รวม	19	46

4.7.6 วิเคราะห์ผลกรณีนายเอก

การเห็นคุณค่าในตนเองของเอก เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในด้านตัวตนทั่วไปเท่านั้น (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

สรุปคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนายเอก ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ประเภท	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
ด้านตัวตนทั่วไป	12	15
ด้านสังคม-เพื่อน	4	3
ด้านทางบ้าน พ่อ-แม่	4	2
ด้านโรงเรียน-การศึกษา	2	2
ด้านการวัดความจริงใจของผู้ตอบ	2	6
รวม	24	28

4.7.7 วิเคราะห์ผลกรณีกลุ่มควบคุม

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองที่ได้จากการวัดในกลุ่มควบคุม มีลักษณะคะแนนที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก กล่าวคือ มีเพียงนายทองเท่านั้นที่มีคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากเขาชนคังกล่าวเป็นเขาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับกลุ่มทดลองในหลายครั้ง อาจทำให้ได้รับแรงกระตุ้นและแรงจูงใจจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนในกรณีของนายวัฒน์และนายตระกูล เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจาก การเข้าทำกิจกรรมใน โครงการต่าง ๆ ของศูนย์ฝึกฯ ที่ได้จัดเตรียมไว้สำหรับเขาชนในการพัฒนาเขาชนตามนโยบายของกรม พินิจฯ ในกรณีของนายรงค์ กับนายกฤษณ์นั้นจะเห็นว่า คะแนนการวัดคุณค่าในตนเองไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนนายสอน มีคะแนนการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองลดลงไปจากเดิม

จากผลวิเคราะห์ที่กล่าวมาทั้งหมด อาจสรุปได้ว่า การอ่านนั้น สามารถพัฒนาและเพิ่มความรู้สึกรับคุณค่าในตนเองได้จริง นอกจากนั้นยังสามารถที่จะทำให้เขาชนเข้าใจในตนเอง และรู้จักตนเองมากขึ้น ทั้งมีการเข้าใจและเรียนรู้ในตัวผู้อื่นรวมถึงสังคมนรอบข้างได้อีกด้วย